

Önkéntes jó gyakorlatok gyűjtése Bevezetés

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület csatlakozik a Hajdú-Bihar megyei Életfa Önkéntes Centrum kezdeményezéséhez, melyben jó gyakorlatok összegyűjtését és azok publikálását tűzte ki célul. Az Életfa Önkéntes Centrum által kidolgozott szempontrendszer szerint leírt tanulmányok bemutatják, hogyan lehet önkéntesek bevonásával mintaeértékű programokat megvalósítani.

Az önkéntesség hazai népszerűsítéséhez és elterjesztéséhez elengedhetetlen a közös célért dolgozók folyamatos tapasztalat- és tudáscseréje. Az önkéntes jó gyakorlatokat összegyűjtő kiadvány is azzal a céllal születik, hogy a sikeres önkéntes programok minél több publicitást kapjanak, ízelítőként, szakmai segédanyagként szolgáljanak a téma iránt érdeklődők magánszemélyek és szervezetek számára egyaránt.

A Társadalmi Megújulás Operatív Programon belül kiírt „Az önkéntesség elterjesztése” című pályázat útmutatójában megfogalmazásra került, hogy a megyei önkéntes centrumok mellett szükség van helyi önkéntes pontok kialakítására annak érdekében, hogy a megyeközponttól távolabb eső térségekben élő állampolgárok is megismerkedjenek az önkéntességgel, a kínált lehetőségekkel, könnyebben csatlakozhassanak önkéntes programokhoz. Az önkéntes pontok által szervezett önkéntes programok és a pontok által végzett, a megyei önkéntes centrum munkáját kiegészítő, közvetítő tevékenység lehetőséget biztosíthatnak –a megyei munkaügyi központokkal történő együttműködés keretében - az aktív korúak foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának megszerzéséhez is.

Korábbi konstrukciók eredményeként az önkéntesség megyei szintű fejlesztésére koncentráló szolgáltató-fejlesztő hálózat jött létre, amely egységes színvonalú tudásbázist és támogatást jelent a helyi/térségi szinten megvalósuló önkéntes programok megvalósításához.

Az önkéntességgel kapcsolatos jó gyakorlatok összegyűjtését az indokolja, hogy az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület (Debrecen) partnerségben a Kistérségi Egyesület a Kulturált Szabadidő Eltöltéséért (Püspökladány) elnevezésű civil szervezettel 2012. november 1. – 2013. augusztus 31. között önkéntes programot valósított meg. A projekt egyik vállalása, hogy gyűjti az önkéntes jó gyakorlatokat, azokat egy kiadványban megjelenteti, majd partnerszervezetei körében elterjeszti.

Az önkéntes jó gyakorlatok között először bemutatásra kerül a TÁMOP-5.5.2-11/2 projekt keretén belül megvalósításra kerülő „Önkéntes Pont létrehozása Püspökladányban” elnevezésű projekt szakmai tartalma, majd szintén ezen konstrukción belül, Vásárosnaményben megvalósított „Beregi Önkéntes Pont létrehozása és működtetése elnevezésű kórházi önkéntes program. A harmadik jó gyakorlatként pedig a Magyarország – Szlovákia – Románia - Ukrajna ENFI Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében megvalósított „Önkéntesség határok nélkül” című projekt kerül bemutatásra, melyben két éven át magyarországi és kárpátaljai fiatalok fogtak össze annak érdekében, hogy önkéntes munkájukkal segítsenek ott, ahol erre szükség van.

**Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület
Önkéntes Pont létrehozása Püspökladányban**

I. Szervezeti adatok		
1. A szervezet neve: Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület		
2. Székhely: 4031 Debrecen, István út 33. VI/20.		
3. Telefonszám: 52/410-640	4. Faxszám: 52/410-640	5. E-mail cím: orszagostranzit@gmail.com
6. Weboldal: www.orszagostranzit.hu		
7. Hivatalos képviselő neve: Kádár Erika		
8. Önkéntes program / szolgáltatás kapcsolattartó neve: Dr. Kovács András		
9. A szervezet tevékenységeinek hatóköre:		
település ☐ kistérség ☐ megye ☐ országrész ☐ országos ☒		
10. A szervezet alkalmazottainak száma: 9	11. A szervezet önkénteseinek száma: 3	
12. A szervezet küldetése:		
<p>Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület hátrányos helyzetű emberekkel foglalkozó civil szervezetek számára nyújt érdekképviseletet, valamint komplex munkaerő-piaci projekteket véleményez, fejleszt, annak érdekében, hogy a hálózatban résztvevő partnerszervezetek magas szakmai színvonalon láthassák el tevékenységeiket. Céljai megvalósítása érdekében tanácsadásokat, képzéseket nyújt, konferenciákat szervez, szakmai kiadványokat állít össze, kutatási tevékenységeket végez.</p> <p>Hátrányos helyzetű álláskeresők számára felnőttképzés, foglalkoztatás, pszichoszociális gondoskodás, munkaerő-piaci tréning szolgáltatásokat nyújt, azért, hogy képessé váljanak saját helyzetükön változtatni.</p> <p>Mindezt magas szakmai színvonalon teszi, szem előtt tartva az ügyfelek elégedettségét és a munkatársak szakmai és általános jólétét.</p>		
13. Szervezet fő programjai és tevékenységei:		
<p>Érdekvédelem, szakemberek képzése, valamint munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtása, komplex képzési-foglalkoztatási programok megvalósítása a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű álláskeresők számára.</p>		

II. Önkéntes programra / szolgáltatásra vonatkozó adatok

1. Önkéntes program / szolgáltatás rövid leírása:

A projekt célja, hogy azoknak a Püspökladányban, Sárrétudvariban és Bárádon működő szervezeteknek és intézményeknek a szolgáltatási kapacitása fejlődjön, amelyek hátrányos helyzetű célcsoportoknak nyújtanak szolgáltatásokat. A fejlesztés a Püspökladányi Ifjúsági Házban működő Önkéntes Ponton keresztül, az összesen minimum 3000 órában tevékenykedő önkéntesek bevonásával történik. Fontos, hogy az önkéntesek hasznos és értékteremtő tevékenységet végezzenek a térség szociális, egészségügyi és oktatási területen működő fogadó intézményeinél, szervezeteinél. A projekt hozzájárul a bevonásra kerülő minimum 120 fő hátrányos helyzetű önkéntes résztvevő munkaerő-piaci tapasztalatszerzéséhez, kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez, ezzel munkaerő-piaci, társadalmi integrációjához.

2. Az önkéntes program / szolgáltatás célja:

A debreceni Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület (OTE) partnerségben a püspökladányi Kistérségi Egyesület a Kulturált Szabadidő Eltöltéséért (KEKSZ) elnevezésű civil szervezettel olyan projektet valósított meg 10 hónapon keresztül, melynek alapvető célja, hogy Püspökladány és térsége felnőtt lakosságának önkéntességre való hajlandóságát növelje, az önkéntes tevékenység helyi szintű népszerűsítését elérje, valamint annak ismertségét, megbecsültségét növelje.

Cél, hogy a Püspökladányban létrehozott Önkéntes Pont integrálódjon a helyi intézményrendszerbe, hatékony együttműködést alakítson ki a térségben működő intézményekkel, valamint a megyei Önkéntes Centrummal és további Önkéntes Pontokkal.

A projekt hosszú távú céljai között szerepel a projektmegvalósításba bevont fogadó szervezetek tartós együttműködésének megalapozása, további önkéntes projektek megvalósítása, valamint a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek munkaerő-piaci (re)integrációja.

3. Az önkéntes program / szolgáltatás célcsoportja(i):

Az önkéntes program közvetlen célcsoportja a bevont települések felnőtt lakossága, kiemelt célcsoportok a pályakezdők, a gyermekgondozásból visszatérők, 50 év feletti álláskeresők, tartósan álláskeresők, az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, gyermeküket háztartásukban egyedül nevelő szülők.

A projektben 2013. augusztus 8-ig 214 önkéntes vett részt, közülük 100 férfi és 114 nő. Általános iskolai végzettséggel 71 fő, szakmunkás végzettséggel 77 fő, érettségivel 46 fő, valamint felsőfokú végzettséggel 19 fő rendelkezett.

Az önkéntes program közvetett célcsoportjai a fogadó intézmények által nyújtott szolgáltatások kedvezményezettjei, mozgásszervi betegek, értelmi és mozgás fogyatékossgal élők, idősek, kisgyermekes nők, romák, hátrányos helyzetű, részképesség zavaros gyerekek, valamint a bevont települések lakossága.

4. Az önkéntes program / szolgáltatás helye a szervezeti struktúrában:

A konzorciumi partnerek közül a KEKSZ a projekt ideje alatt 31 fiatal önkéntest fogadott, programjai nagy részét önkénteseken keresztül bonyolítja. Az OTE folyamatosan fogad önkénteseket adminisztrációs feladatok végrehajtására, illetve a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű ügyfelei képességfejlesztése, segítése érdekében. A projekt keretein belül a szakmai vezető 2012. november 22-23-án részt vett az Önkéntes Központ Alapítvány által szervezett Önkéntes menedzsment tréningen, így az Egyesület stratégiai terve kiegészítésre került az önkéntes stratégiával.

5. Az önkéntes program / szolgáltatás felépítése:

A projektbe bevont önkéntesekkel - az Önkéntes Pontban - először egy egyén elbeszélgetés történik, ahol felmérésre kerül az iskolai végzettségük, a szakképzettségük, szakmai tapasztalataik, azok a területek és tevékenységi formák, amelyekben szívesen végeznének önkéntes tevékenységet. Az önkéntesek közvetítését a fogadószervezetekhez az ügyfélszolgálati referens végzi. A fogadószervezet visszajelző lapot tölt ki az önkéntes fogadásáról.

A regisztráció után az önkéntesek átlagosan 20 fős csoportokban készülnek fel az önkéntes programban való részvételre. Az önkéntesek felkészítésének alkalmain a célcsoport tagjai tananyagot, mappát, jegyzetömböt, tollat kaptak, valamint étkezés került biztosításra. Az ellátott feladat jellege szerint az önkéntesek kétféle felkészítés valamelyikén vettek részt. Az egyik egy két napos, 12 órás, általános felkészítés az önkéntes programra, a másik egy szintén két napos, 12 órás, a személyes segítségnyújtásra való felkészítés volt.

Az önkéntes tevékenység végzéséről az önkéntes jelenléti ívet vezet. Az önkéntes munka letöltéséről a fogadószervezet igazolást ad ki.

6. Az önkéntes program / szolgáltatás elindításának lépései:

A projekt tervezési szakaszában nyolc önkénteseket fogadó szervezet került bevonásra. A megvalósítási szakaszban a projektszemélyzet arra törekedett, hogy minél nagyobb számban elérje a térség potenciális fogadó szervezeteit, tehát a fogadószervezetek köre folyamatosan bővüljön. A projekt azoknak az állami, önkormányzati, civil szférában működő, a Püspökladányi Kistérségben található szervezeteknek, intézményeknek került ajánlásra, melyek célcsoportját főként a mozgásszervi betegek, az értelmi és mozgás fogyatékossgal élők, idősek, kisgyermekes nők, romák, hátrányos helyzetű, részképesség zavaros gyerekek, valamint a működési területükön élő helyi lakosság alkotják.

A projekt időtartama alatt további nyolc püspökladányi szervezet csatlakozott a fogadó szervezetekhez, így összesen tizenhat fogadó szervezet tudott önkénteseket fogadni.

A projekt személyzetének tagjai, valamint a fogadószervezetek tanácsadói nem rendelkeztek önkéntességhez kapcsolódó képzettséggel, így a projekt megvalósításába bevont 14 fő Intézményi csoportos felkészítés tréninggel készült fel a projekt lebonyolítására.

A projektmegvalósítás első hónapjában a szakmai vezető összehívta az együttműködő szervezetek koordinátorait, melyen részletesen bemutatásra került a projekt meghatározására kerültek az elvégzendő feladatok, felelősségek, hatáskörök.

Kialakításra került az Önkéntes Pontnak helyet adó iroda, az Önkéntes Pont munkatársai kidolgozták az általuk nyújtott szolgáltatások szakmai tartalmát, kialakították a projekt dokumentációját.

7. Szükséges források (humán erőforrások, anyagi források):

A projekt összköltségvetése:	17.733.662 Ft
Személyi költségek:	9 288 410 Ft
Menedzsment:	
Projektvezető	1 214 760 Ft
Pénzügyi vezető	534 490 Ft
Szakmai megvalósítók:	
Önkéntes Pont vezető	745 800 Ft
Önkéntes ügyfélszolgálati referens	500 200 Ft
Szakmai asszisztens	621 500 Ft
Szakmai vezető	1 702 910 Ft
Önkéntes koordinátorok	888 750 Ft
Trénerek	2 680 000 Ft
Mentor	400 000 Ft
Tárgyi eszközök:	886 000 Ft
Szolgáltatás:	7 559 252 Ft

8. Szervezetten belüli feladatmegosztás leírása:

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület látta el a menedzsment feladatokat, biztosította a fogadó szervezetek koordinátorainak és az önkéntesek felkészítésének költségeit, a mentort, előadásokat szervezett a társadalmi felelősségvállalás és a vállalati önkéntesség népszerűsítése érdekében. A KEKSZ látta el az Önkéntes Pont működtetésével kapcsolatos feladatokat, mint a személyre szabott szolgáltatások, ismeretterjesztés nyújtása az önkéntesek részére, a közvetítést, az ezzel kapcsolatos adminisztrációt, az új fogadószervezetek felkutatását, a velük való kapcsolattartást, az önkéntesség népszerűsítését a bevont településeken.

9. Külső partnerek, bevonásuk, szerepük bemutatása:

Püspökladány, Sárrétudvari és Báránd települési önkormányzatainak munkatársai minden érintett - aktív korúak foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult - számára tájékoztató levelet küldött a projektben való részvétel lehetőségéről.

10. Önkéntesek bevonásának módja:

Az önkormányzatok által küldött tájékoztató levél tartalmazta az Önkéntes Pont elérhetőségét, nyitva tartását. Az Önkéntes Pont munkatársai egyéni vagy csoportos tájékoztatást tartottak a megjelent ügyfeleknek. Azok, akiknek az érdeklődésük felkeltette a projekt, regisztrációs lapot töltöttek ki, majd nyilatkoztak hátrányos helyzetükről.

A résztvevők toborzását segítette a projekt megvalósítása során öt alkalommal, és az Önkéntes Pont népszerűsítését szolgáló három alkalommal, a helyi Püspökladányi Hírekben megjelenő újsághirdetés, valamint az egy alkalommal hallható helyi rádióhirdetés.

A bevont települések rendezvényein az Önkéntes Pont standdal készült, mely segítségével az Önkéntes Pont munkatársai plakátokon, szórólapokon és személyesen tájékoztatják az érdeklődőket a projektről.

Az együttműködő partnerek intézményükben plakátokon is népszerűsítik a projektet. Elsősorban a pályakezdő fiatalok bevonására egy, a projekt számára elkészült Facebook oldal is felhasználásra került.

A projektben zajló eseményekről folyamatosan készül fotódokumentáció, valamint egy film is készült az önkéntesek munkájáról.

Mindkét konzorciumi partner honlapján elhelyezésre került egy akadálymentes aloldal a projektről, amely folyamatosan frissül az aktuális eseményekkel.

11. Saját fejlesztésű módszerek bemutatása (tréning, eszközök):

Mind a menedzsment és a fogadó szervezetek koordinátorainak, mind az önkéntesek csoportos felkészítése, külső szolgáltatásként került vásárlásra.

12. Az önkéntes program / szolgáltatás dokumentációjának módja:

- Regisztrációs lap fogadó szervezetek számára
- Elektronikus nyilvántartás az önkéntesekről az Önkéntes Pont és az Önkéntes Centrum számára
- Visszajelző lap önkéntesek fogadásáról a fogadószervezetek számára
- Regisztrációs lap önkénteseknek
- Önkéntes szerződés
- Nyilatkozat hátrányos helyzetről önkéntesek számára
- Jelenléti ív az önkénteseknek
- Értékelő lap a csoportos felkészítésről önkéntesek számára

13. Az önkéntes program / szolgáltatás hosszú távú fenntarthatóságának kritériumai:

- A bevont önkéntesek motiválásának fenntartása
- Újabb fogadószervezetek felkutatása, bevonása
- A projekt tovább fejlesztése, más önkéntes projektek megismerése, tapasztalatok beépítése
- Forrásteremtés
- Új önkéntesek toborzása, kiválasztása és képzése
- Az önkéntesség eszméjének, hasznosságának terjesztése a bevont településeken

14. Lehetséges akadályok és megoldási javaslatok:

Püspökladány kb. 15.000 fős kisváros, melyből 10.444 fő munkavállaló korú népesség. 2013. júliusi adatok szerint 1426 regisztrált álláskereső található. Közülük 646 fő egy évnél régebben van munka nélkül. Foglalkozást Helyettesítő Támogatásban vagy Rendszeres Szociális Segélyben jelenleg 700 fő részesül, a munkanélküliségi ráta 13,65 %. A lakosság nagy része Debrecenben vállal munkát, így a város egy részére az alvótelepülés jellemzői igazak. A nehéz gazdasági helyzet és a munkanélküliség akadályozza a valódi önkéntes munka elterjedését. A fogadó szervezetek egy része olyan önkéntest szeretne fogadni, aki hosszú távon, saját meggyőződéséből, akaratából kívánja ellátni a feladatát.

A program részletes leírása:

1. A program szükségessége

A projekt indítását az indokolta, hogy a 2011. október havi adatok alapján Püspökladányban 640 tartós munkanélkülit regisztráltak, akik jogosultak voltak a Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatásra. Püspökladányban a munkanélküliségi ráta 13.85 % volt, mely az országos átlagnak 1.75-szöröse, melyből a legmagasabb a 19-24 évesek aránya. Az önkéntes program lehetőséget adott a felnőtt lakosság számára az önkéntes programokban való részvételre, a pályakezdő fiataloknak a munkatapasztalat szerzésére, a tartós munkanélkülieknek a munkaerő-piaci (re)integrációra.

A projekt vállalása az volt, hogy minimum 120 önkéntes, minimum 3000 órában szociális, oktatási, egészségügyi területen működő együttműködő szervezeteknél kapcsolódik be önkéntes programok megvalósításába.

2. A projekt részletes ismertetése

a. Konkrét célkitűzések

A konzorciumi partnerek alapvető célja, hogy Püspökladány és térsége felnőtt lakosságának önkéntességre való hajlandóságát növelje, az önkéntes tevékenység helyi szintű népszerűsítését elérje, valamint annak ismertségét, megbecsültségét növelje. További cél a térségben élő hátrányos helyzetű munkavállalók munkaerő-piaci (re)integrációjának és a hátrányos helyzetű rétegek szociális ellátórendszerhez való hozzáféréseinek elősegítése.

A célok elérése érdekében a kistérség településeinek önkormányzatai, a szociális, oktatási, egészségügyi, civil és állami intézmények összefogásával olyan hálózat létrehozása, működtetése, mely a püspökladányi önkéntes ponton keresztül lehetőséget biztosít a térség lakosságának önkéntes programokba való bekapcsolódásra, kiemelten az aktív korúak Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatásra való jogosultságának megszerzése céljából.

Az önkéntesek hasznos és értékteremtő tevékenységet végezhetnek a térség szociális, egészségügyi és oktatási területen működő intézményeinél, szervezeteinél. A projekt keretében végzett, legalább 30 nap önkéntes munkával megszerezhetővé vált a jogosultság az aktív korúak Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatására.

b. A program megvalósításának konkrét lépései

A projekt tervezési szakaszában a következő szervezetek kerültek bevonásra fogadószerzetként:

Püspökladány:

- Kistérségi Egyesület a Kulturált Szabadidő Eltöltéséért
- Magyar Vöröskereszt Püspökladányi Területi Szervezete
- Püspökladányi Általános Iskola és Speciális Szakiskola AMI Pedagógiai Szakszolgálat
- Napfényes Támogató Szociális Egyesület

- Karacs Ferenc Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium
- Püspökladányi Városüzemeltető és Gyógyfürdő Kft.

Sárrétudvari:

- Sárrétudvari Nagyközség Önkormányzata

Báránd:

- Pszichiátriai Betegek és Értelmi Fogyatékosok Otthona

A projekt ideje alatt csatlakozó püspökladányi fogadó szervezetek a következők:

- Karacs Ferenc Múzeum
- Elhagyott Állatokért Első Sárréti Regionális Állatvédő Egyesület
- Erdészeti Tudományos Intézet
- Dorogi Márton Városi Könyvtár és Művelődési Központ
- Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ
- Püspökladány Város Gazdasági Ellátó Szervezete
- Egyesített Óvodai Intézmény
- Baptista Tevékeny Szeretet Misszió

A fogadó szervezetek közül a projekt futamideje alatt három szervezethez nem sikerült önkéntest közvetíteni. Az Püspökladányi Általános Iskola és Speciális Szakiskola AMI Pedagógiai Szakszolgálat és a Karacs Ferenc Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium a fenntartóváltás miatt nem tudta megújítani a regisztrációját, valamint az Erdészeti Tudományos Intézet nem fogadott olyan önkéntest, aki a Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatás megszerzése érdekében vállalt volna önkéntes munkát.

A fogadó szervezetek a következő tevékenységek ellátására fogadtak önkénteseket: állatgondozó, takarító, konyhai kisegítő, karbantartó, tárlatrendező, udvaros, adminisztrátor, szociális gondozó és segítő, eljáró, festő, informatikus, gondozó.

A projektbe bevont önkéntesek számára az együttműködő szervezetek biztosítják a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges munkaruházatot, védőfelszerelést és anyagot.

A fogadószervezeteknek meg kell felelniük a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvénynek, tehát regisztrált fogadószervezetnek kellett lenniük.

A fogadószervezetekről az Önkéntes Pontban regisztrációs adatlap került kitöltésre, melyet a szervezet hivatalos képviselője látott el aláírásával.

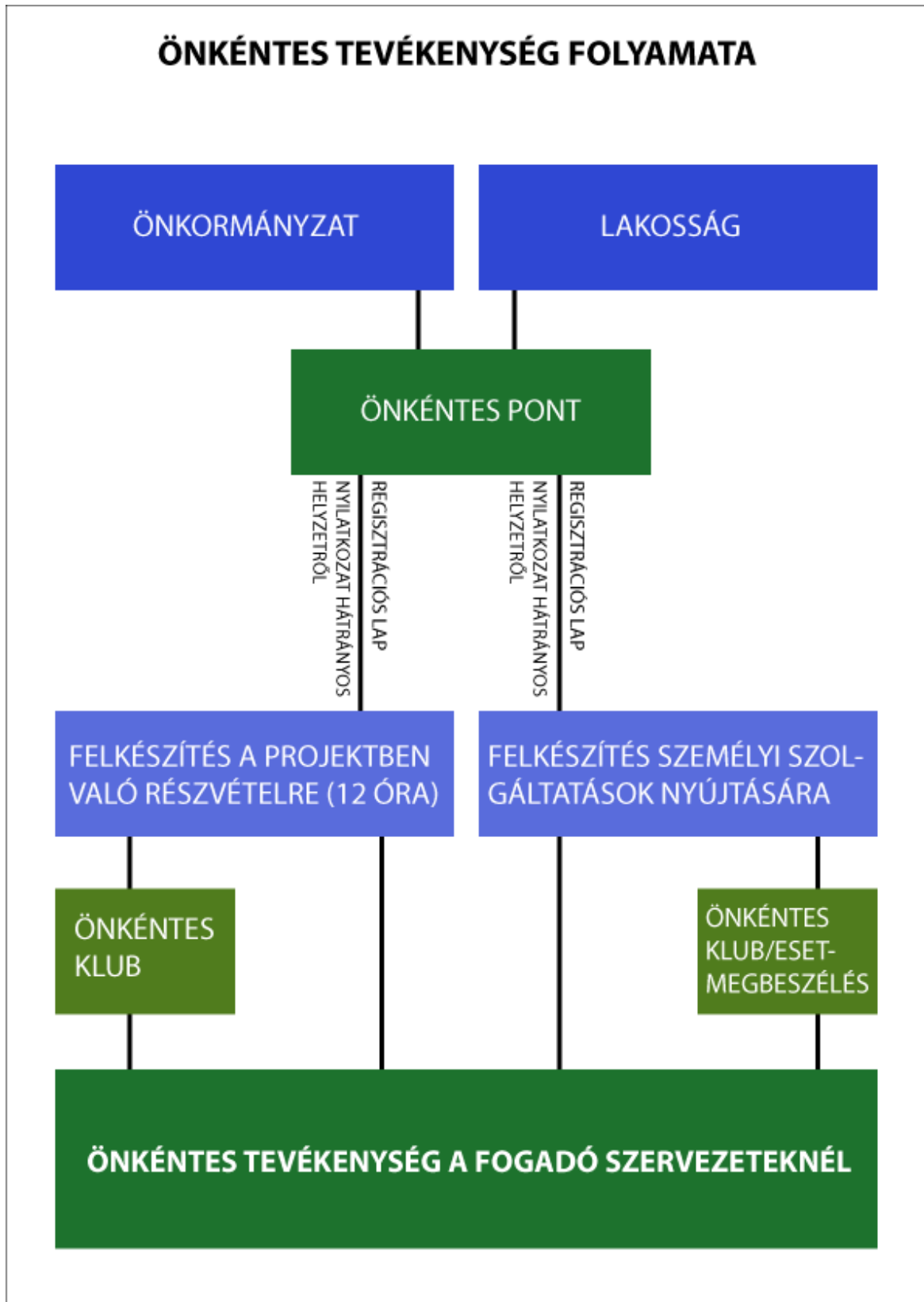
Az intézményi csoportos felkészítésen részt vevő projektszemélyzet, valamint a fogadószervezetek tanácsadói a projektmegvalósítás során még három alkalommal szakmai műhelymunkán vettek részt, ahol a projekt mentorának és a projekt szakmai vezetőjének részvételével megbeszélésre kerülnek a projekt tapasztalatai, a várható feladatok. Emellett a fogadószervezetek tanácsadói kérdéseikkel, problémáikkal folyamatosan fordulhatnak az Önkéntes Pont vezetőjéhez.

Az első alkalommal a fogadószervezetek tájékoztatást kaptak az Önkéntes Pont tevékenységéről, megbeszélésre került az önkéntesek fogadásának tapasztalatai, a résztvevők áttekintették az önkéntes törvényt, az önkéntesek motiválásnak lehetőségeit, valamint a további önkéntesek fogadási lehetőségeit.

A második szakmai műhelyen ismertetésre kerültek az Önkéntes Pont aktuális tevékenységei, megbeszélésre került az önkéntesek fogadásának tapasztalatai, áttekintésre került az önkéntes stratégia elkészítésének elemei, valamint a forrásszerzés lehetőségei további önkéntes programok megvalósításával kapcsolatban.

A harmadik, záró szakmai műhely alkalmával a résztvevők számára a mentor ismertette az önkéntes törvény változásait, a megbeszélés második felében az önkéntes tanácsadók esetmegbeszélés keretében elemezték az önkéntesek fogadásának tapasztalatait.

Az önkéntes tevékenység folyamatát mutatja a következő ábra:

Az Önkéntes Pont az Ifjúsági Házban működik, melynek címe: 4150 Püspökladány, Bocskai utca 21.

Ügyfélfogadás: hétfőtől péntekig 8 és 16 óra között történik.

Az Önkéntes Pontban minden hétköznap, a projekt teljes időtartama alatt az Önkéntes Pont vezetője és az ügyfélszolgálati referens, tájékoztatást nyújt a projektben való részvételi lehetőségekről.

Sárrétudvariban és Bárádon az Önkéntes Pont munkatársai hetente egy alkalommal nyújtanak tájékoztatást az érdeklődők számára.

Szintén az Önkéntes Pontban kaphattak tájékoztatást az érdeklődők azokról az önkéntes akciókról, valamint a csoportos önkéntes programokról, melyekhez csatlakozhattak.

Az Önkéntes Pont elektronikus nyilvántartást vezet az önkéntesekről, melyet negyedévente átadott a Hajdú-Bihar Megyei Önkéntes Centrum részére.

Az Önkéntes Pont által nyújtott szolgáltatások:

- tájékoztatás a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja által nyújtott szolgáltatásokról,
- tájékoztatás a fiatalok számára a Fiatalok lendületben programba való bekapcsolódás lehetőségéről, megyei EVS küldő szervezetek adatbázisának rendelkezésre bocsátása,
- tájékoztatás Grundtvig időskorú önkéntes programba való bekapcsolódás lehetőségéről, küldő szervezetek adatbázisának rendelkezésre bocsátása,
- tájékoztatás a bevont települések önkormányzatainak, civil szervezeteinek, együttműködő szervezeteinek önkéntes akcióiról, az informális önkéntesség népszerűsítése érdekében,
- pályaorientációs foglalkozás,
- felnőttképzési tanácsadás az élethosszig tartó tanulás jegyében,
- segítségnyújtás szakmai önéletrajz, kísérőlevél megírásában,
- tájékoztatás a Hajdú-Bihar Megyei Önkéntes Centrum szolgáltatásairól,
- információnyújtás, tanácsadás az együttműködő szervezetek tevékenységéről, a lehetséges önkéntes tevékenységekről,
- tanácsadás az önkéntességhez kapcsolódó jogokról, kötelezettségekről,
- tapasztalatcsere lehetőségének biztosítása az önkéntesek számára,
- igény szerint az önkéntesek számára esetszeminárium/önkéntes klub biztosítása.

A projekt önkénteseinek kilenc alkalommal, havonta egyszer, 4 órában esetszemináriumon való részvételt biztosítottunk. Az esetszeminárium alkalmával valamennyi önkéntesnek lehetősége volt megbeszélni tapasztalatait, valamint az új önkéntesek is tájékozódhattak a projektről.

Az Önkéntes Pont működését szemlélteti a következő ábra:

Önkéntes jó gyakorlatok megvalósulási helyszínének meglátogatása, tapasztalatcsere volt a célja a két napos szakmai útnak, amelynek során 17 fő KEKSZ önkéntes csoportos formában ellátogatott sikeres, önkéntes programot megvalósító szervezetekhez Nyírtelekre és Bodrogolasziban.

Az önkéntes program több alkalommal Püspökladányban került népszerűsítésre, mindig valamilyen városi rendezvényhez kötve. Az Önkéntes Pont munkatársai ilyenkor külön standon készültek a rendezvényre. Népszerűsítő alkalmak: Krampuszfesztivál, Városi majális, Ladányi nyár.

A projektbe bevont településeken hat alkalommal, 2-2 órában tájékoztatást nyújtunk a működő vállalkozások, cégek számára a társadalmi felelősségvállalás, a vállalati önkéntesség népszerűsítése érdekében.

Nyolc alkalommal a bevont települések által szervezett rendezvények kiegészítéseként előadások kerültek megtartásra a formális és informális önkéntesség népszerűsítése témában.

c. Eredmények

A projekt hatására a bevont önkormányzati, állami és civil fenntartású oktatási, szociális, egészségügyi intézmények által nyújtott szolgáltatások szakmai színvonala növekedett, szolgáltatási kapacitásuk fejlődött. A projekt eredményeképpen a hátrányos helyzetű csoportok számára a helyi ellátórendszer szolgáltatásai könnyebben hozzáférhetővé váltak azáltal, hogy a megvalósítási időszak tíz hónapja alatt az önkéntesek részt vállaltak a feladatok ellátásában.

A projektbe bevont személyek munkavégzés szempontjából releváns készségei, kompetenciái fejlődtek, mely elősegíti a munkaerő-piaci, ezzel a társadalmi integrációjukat.

A projekt eredményeképpen a területi egységben élők életminősége javult, a társadalmi kohézió erősödött a szolgáltatások színvonalának emelkedése által.

A projektben résztvevő intézmények közötti együttműködés erősödött, mely későbbi együttműködések feltételez.

Az együttműködő intézmények koordinátorai tapasztalatot szereztek az önkéntesekkel való foglalkozásban, az önkéntes tevékenység több fogadószervezet esetében beépült a szervezeti kultúrába.

A projekt már a tervezési szakaszban is főként az ügyfelek számára a Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatásra való jogosultság megszerzésére irányult, így minden együttműködő partner azon dolgozott, hogy az ügyfelek minél nagyobb számban kerüljenek be a projektbe.

A projektben résztvevő kb. 220 főből 12 fő volt az, aki valódi önkéntes munkát vállalt. Sikerként lehet értékelni, hogy a személyre szabott tanácsadások hatására számos ügyfél elhelyezkedett, vagy bejutott valamilyen képzési-foglalkoztatási projektbe. Az ügyfelek visszajelzése alapján az önkéntes munka hasznos volt, a kezdeti ellenállás után, az önkéntes munka ellátása során értékesnek érezték magukat, az

időbeosztásuk strukturáltabbá vált, közösségbe kerültek, készségeik fejlődtek. Az Önkéntes Pont tájékoztatása alapján több információval rendelkeztek az igénybe vehető szolgáltatásokkal kapcsolatban, ügyeiket önállóbban intézték, többen maradtak önkéntesként a meghatározott 30 nap letöltése után.

2013. augusztus 8-i állapot szerint a pályázati útmutatónak megfelelő fogadószervezetnél 116 önkéntes került rögzítésre, 98 önkéntes olyan fogadó szervezetnél dolgozott, akik nem egészségügyi, szociális vagy oktatási területen működnek. Az önkéntesek összesen 25.920 órát töltöttek önkéntes munkával.

Kárpátokért Egyesület
Beregi Önkéntes Pont létrehozása és működtetése

I. Szervezeti adatok		
1. A szervezet neve: Kárpátokért Egyesület		
2. Székhely: 4803 Vásárosnamény, Iskola út 15.		
3. Telefonszám: 06/20-974-9205	4. Faxszám: 06/42/500-493	5. E-mail cím: karpatokert@gmail.com
6. Weboldal: www.karpatokert.hu		
7. Hivatalos képviselő neve: Inántszy Pap Sándor		
8. Önkéntes program / szolgáltatás kapcsolattartó neve: Jávorné Bodó Krisztina		
9. A szervezet tevékenységeinek hatóköre:		
település ☐ kistérség ☒ megye ☐ országrész ☐ országos ☐		
10. A szervezet alkalmazottainak száma: 2	11. A szervezet önkénteseinek száma: 90	
12. A szervezet küldetése:		
<p>Önkéntes munkát bárki végezhet Egyesületünknel. A gyerekektől az idősekig mindenki számára megtaláljuk azokat a feladatokat, amelyeket örömmel végeznek és nagyszerű élményekkel gazdagodnak általuk. Egy jó közösségben végezhetnek hasznos és izgalmas munkát, új barátokra, új ismeretekre tesznek szert.</p>		
13. Szervezet fő programjai és tevékenységei:		
<p>Önkéntes programok szervezése, ifjúsági programok, civil szektor erősítése, fenntartható fejlődés, környezetvédelem, állatvédelem</p>		

II. Önkéntes programra / szolgáltatásra vonatkozó adatok

1. Önkéntes program / szolgáltatás rövid leírása:

A vásárosnaményi kistérségben az országos szinthez viszonyítva magas a munkanélküliség. Helyi szinten az önkéntes tevékenység egyre ismertebb, de a környéken nincs lehetőség ennek a megtapasztalásra.

A kórházakban nagy a létszámhiány, szívesen fogadnának önkénteseket, mert az egészségügyi feladatok ellátása mellett a fekvőbetegek mentális ellátására nincs idejük a kórházi dolgozóknak. Vannak szociálisan érzékeny, segíteni akaró emberek szabad kapacitással önkénteskedésre.

A Vásárosnaményban működő Beregi Önkéntes Pont (BÖP) működésével segíti a hátrányos helyzetű munkanélkülieket is, hogy kapcsolatba kerüljenek az önkéntességgel és ezáltal új területen próbálhassák ki magukat. A program során biztosítjuk a tárgyi és személyi feltételeit annak, hogy az önkéntes munkára jelentkezők új kompetenciákat szerezhessenek, ezáltal a tevékenységük is hatékonyabbá válhat. Az önkéntesek előtt új lehetőség nyílik, amennyiben az önkéntesség során szerzett tapasztalatok megszerzése mellett további tanulmányokat folytatnak, egészségügyi alkalmazottak is lehetnek. Az önkéntesek jelenléte megkönnyíti a leterhelt kórházi dolgozók munkáját és segíti a közvetett célcsoportot a kórházban töltött napok jobbá tételében.

2. Az önkéntes program / szolgáltatás célja:

A Beregi Önkéntes Pont létrehozása és működtetése elnevezésű projekt elsődleges célja a Beregi Önkéntes Pont létrehozása és működtetése, folyamatos nyitva tartás biztosításával, ezen belül a közvetítői, információs szolgáltatások és népszerűsítő tevékenységek beindítása.

Feladata a helyi önkéntes programok megvalósítása és megvalósításának generálása, ezen belül kiemelten a vásárosnaményi kórházban, kórházi önkéntes program beindítása.

Kitűzött cél az Önkéntes Centrum Hálózattal való együttműködés kiépítése, ezen belül csatlakozás az internetes közvetítői adatbázishoz.

Tervezésre került a munkaügyi központtal és a települési önkormányzatokkal való együttműködés kiépítése, mely elősegíti az aktív korúak Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatásra való jogosultságának megszerzését, a számukra is elérhető önkéntes tevékenységek biztosításával.

A program része a fogadó szervezetek és az önkéntesek felkészítése érdekében felkészítő alkalmak biztosítása és egy tanulmányút szervezése, valamint a folyamatos tanácsadási lehetőség biztosítása.

3. Az önkéntes program / szolgáltatás célcsoportja(i):

Az elsődleges célcsoportot a Vásárosnaményban és a Beregben élő munkanélküliek alkotják. A kórházi önkéntes munka jellegéből adódóan szociálisan érzékeny és mentálisan felkészült, többnyire női célcsoportra számítunk.

A közvetett célcsoportot a kórházban fekvő betegek alkotják. Kiemelt célcsoport az időskorúak, a kisgyermekes anyák, a gyerekek és az ágyhoz kötött, mozgásukban korlátozott emberek.

4. Az önkéntes program / szolgáltatás helye a szervezeti struktúrában:

Az önkéntes munka végzésének fontos szerepe van abban, hogy segít a munkaerőpiacon történő elhelyezkedésben. Nemcsak a pályakezdők szerezhettek hasznos munkatapasztalatokat, fejleszthetik készségeiket, képességeiket, hanem az aktív korú munkanélküliek sem esnek ki általa a közösségi életből, új ismeretek birtokába kerülnek, új kompetenciákra tesznek szert, kapcsolatot építenek, és nem zökkennek ki a munkából. Ez mind-mind segíti azt, hogy a későbbiek során könnyebben elhelyezkedhessenek, beilleszkedjenek egy új munkahelyi közösségbe.

5. Az önkéntes program / szolgáltatás felépítése:

- Egy jól működő Beregi Önkéntes Pont kialakítása és működtetése, folyamatos nyitva tartás biztosításával, közvetítői, információs szolgáltatások és népszerűsítő tevékenységek beindításával.
- Helyi önkéntes programok megvalósítása, ezen belül kiemelten a kórházi önkéntes program beindítása.
- Az Önkéntes Centrum Hálózattal együttműködés.
- A munkaügyi központtal és önkormányzatokkal való együttműködés, melynek keretében elősegítésre kerül az aktív korúak Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatásra való jogosultságának megszerzése.
- A fogadó szervezetek és önkéntesek felkészítése, tanulmányút szervezése.

6. Az önkéntes program / szolgáltatás elindításának lépései:

Az önkéntes program beindítása a Vásárosnaményi Kórházzal való együttműködési megállapodás alapján a Kárpátokért Egyesület, mint a Beregi Önkéntes Pont működtetője koordinálásával és finanszírozásával valósul meg. A megállapodás alapján a fogadó szervezet a Kárpátokért Egyesület, aki kiközvetíti a kórházba az önkénteseket. Ezért az önkéntes program megvalósítása során megoszlik a Kórház és az Egyesület között az önkéntes program beindításának és működtetésének feladata és felelőssége.

A Kárpátokért Egyesület feladata és felelőssége a beindítás időszakában:

- az önkéntesek toborzása,
- előzetes szűrése és közvetítése a kórház irányába,
- az önkéntesek regisztrálása, törvény szerinti nyilvántartása,
- szerződéskötés az önkéntessel,
- kapcsolattartás a kórház önkéntes koordinátorával,
- együttműködés a kórházi önkéntesek képzésében, felkészítésében,
- az önkéntesek részére munkaruha és étkezés biztosítása (a képzés idejére),
- a kórházi munkára nem alkalmas önkéntesek tovább közvetítése.

A Vásárosnaményi Kórház feladata és felelőssége a beindítás időszakában:

- fogadja és bevezeti a Beregi Önkéntes Pont által közvetített önkénteseket,
- az önkéntes program céljait figyelembe véve és a kórház aktuális emberi erőforrás igényei szerint kiválasztja (önkéntes adatbázisába felveszi) az önkénteseket,
- együttműködik a kórházi önkéntesek képzésében, felkészítésében,
- helyet biztosít az önkénteseknek, ahol át tudnak öltözni és ott tudják hagyni a személyes dolgaikat (táska, uzsonna stb.),
- az önkéntes tevékenység végzéséhez szükséges irányítást és tájékoztatást biztosítja az önkéntes számára,
- biztosítja a biztonságos munkavégzéshez szükséges információt (munkavédelmi oktatás) és munkafeltételeket,
- biztosítja az önkéntesek számára a dolgozóknál is megszokott pihenőidőt.

Az együttműködő partnerek megállapodtak abban is, hogy a beindítást követően, - amit 10-12 hónapra terveznek - együttműködnek a működtetés időszakában is, amit egy frissített együttműködési megállapodásban rögzítenek.

7. Szükséges források (humán erőforrások, anyagi források):

A projekt összköltsége 17 516 477 Ft. Ebből a projektmenedzsment költsége 1 996 000 Ft, amely a projektmenedzser bérét, járulékait és a pénzügyi vezető megbízási díját foglalja magába.

A projekt szakmai megvalósításával összefüggő költségek 2 878 827 Ft, amely a szakmai vezető munkabérét, járulékait, utazási költségét, képzésével kapcsolatos étkezését fedezi.

A célcsoport számára biztosított szolgáltatások keretében kerültek beszerzésre az önkéntes munkavégzéshez szükséges eszközök, munkaruha, védőfelszerelés, az önkéntesek toborzását szolgáló szórólapok, illetve itt jelenik meg a toborzó újsághirdetések és az önkéntesek étkezésének költsége is. Mindezen költségek összege: 2 560 490 Ft.

A projekt megvalósításához igényevett szolgáltatások költségkerete 8 835 200 Ft, amely magába foglalja a megbízott szakemberek (önkéntes koordinátor, kórházi mentor, szakmai mentor, szakmai asszisztens) díját, az önkéntesek és a fogadó szervezetek felkészítésének költségeit, a projekt népszerűsítését szolgáló szórólapok, tablók, molino költségét, a szakmai vezető képzésének díját, az alhonlap elérésének díját és egy tanulmány elkészítését.

A kötelező nyilvánosság biztosításának költsége 62 500 Ft.

Irodabútorokra és irodai eszközökre 758 510 Ft áll rendelkezésre, az általános költségekre (posta, telefon, internet, irodaszer) 424 950 Ft.

8. Szervezetben belüli feladatmegosztás leírása:

Önkéntes koordinátor

Felelőssége:

Az önkéntes koordinátor lényegében a kórházi önkéntes program vezetője. Az önkéntes koordinátor felelőssége, hogy a kórházi önkéntes program mind a kórház, mind az önkéntesek igényeit figyelembe véve jól működjön, ezért fontos, hogy minden, az önkéntes programban dolgozó szereplőt tájékoztassa, ill. bevonja a programot érintő döntésekbe.

Feladatai:

- Közreműködik az önkéntes irányelvek kidolgozásában, és gondoskodik annak a tapasztalatok szerinti folyamatos frissítéséről.
- Közreműködik az önkéntesek képzésében, felkészítésében, ennek keretében minden a kórházi munka ellátásához szükséges felkészítést (pl. munkavédelmi, balesetvédelmi, kórházi házirendre vonatkozó stb.) megtart.
- Az önkéntesek kiválasztása, megfelelő önkéntes tevékenység körbe helyezése, azaz a szűrési rendszer működtetése.
- Koordinálja a kórházba érkező önkénteseket, azaz folyamatosan tartja a kapcsolatot az osztályvezető ápolókkal, és az igényeik alapján a BÖP vezető közreműködésével az önkénteseket közvetíti.
- Az önkéntesek és az osztályok igényei, jelzései alapján elkészíti az önkéntesek beosztását.
- Rendszeresen (minimum félévente) tájékoztatja a kórház menedzsmentjét az önkéntes program helyzetéről, eredményeiről
- Közreműködik a kórházi személyzet felkészítésében, tájékoztatásában,
- Elősegíti a kórházi dolgozók pozitív viszonyulásának kialakulását az önkéntesség, az önkéntesek irányába a sikeres önkéntes program megvalósítása érdekében.
- Kezeli az önkéntes, kórházi dolgozó, beteg között esetlegesen felmerülő problémákat, konfliktusokat.

Önkéntes mentor

A kórházi önkéntes programban mentor az önkénteseket közvetlenül segítő, támogató szerepkör, akinek az önkéntes program keretében az önkéntes koordinátor a közvetlen vezetője.

Felelőssége:

- Elsődleges felelőssége, hogy az önkéntes koordinátor által felelősségére bízott önkéntes képes legyen beilleszkedni a kórház rendjébe, munkatársi kollektívájába és problémáival, nehézségeivel ne maradjon egyedül.

Feladatai:

- A rábízott önkéntesek bevezetése arra az osztályra, ahol az önkéntes tevékenységet végezni fogják. Az önkéntes felkészültségének és habitusának megfelelő segítő önkéntes tevékenység megtalálása.
- Az önkéntesek munkájáról rendszeres visszajelzés kérése az ápoló személyzettől és a betegektől.
- Folyamatosan figyelemmel kíséri az önkéntes elégedettségét, viszonyának alakulását a betegekkel, a kórház többi dolgozójával, a többi önkéntessel. Rendszeresen, havi egy mentoráló beszélgetést tart, ahol az önkéntesre szabott tartalommal megbeszélik az önkéntes kérdéseit, felmerülő problémáit.
- Együttműködve az önkéntes koordinátorral kórházi személyzet pozitív viszonyulásának elősegítése az önkéntesség, az önkéntes irányába a sikeres önkéntes program érdekében.
- Ha szükséges, az önkéntesek mentális támogatása a segítő munkájuk során betegekkel történő interakcióval kapcsolatban felmerült problémák esetén.
- Rendszeresen (minimum havonta) tájékoztatja a rábízott önkéntesekkel kapcsolatos helyzetről, problémákról, eredményekről az önkéntes koordinátort.

A mentorokat szükség szerint, folyamatosan az önkéntes koordinátor jelöli ki.

Önkéntes tevékenység irányítója

A kórházi önkéntes program keretében az önkéntes irányítója folyamatosan változik, mindig az a kórházi dolgozó, akire az önkéntes mentora az adott műszakban rábízta, illetve segítségként mellé helyezi.

Felelőssége:

- Az önkéntesek csak olyan munkát végezzenek, mely jelen irányelvekben foglaltaknak megfelel, és ami a betegek ellátása során a legjobb eredményt hozza.
- Az önkéntesek önkéntes tevékenységhez való pozitív viszonyulásának, motivációjuknak elősegítése, fenntartása.

Feladatai:

- Az önkéntesnek képességei, tudása, gyakorlata figyelembevételével kiosztja azokat a feladatokat, amit abban a műszakban ellátni szükséges és az önkéntes irányelvek szerint végezhetnek. Jelen irányelvben foglaltak szerint meghatározza a rábízott önkéntes számára mi az amit önállóan és mi az amit vele együttműködve végezhet.

- A vele együttműködésben végezhető feladatok esetén folyamatos felügyeletet, irányítást biztosít, míg az önállóan végezhető feladatok esetében szükség szerint (akár a műszak során több ízben) figyelemmel kíséri, ellenőrzi, ha szükséges számon kéri az önkéntes munkavégzését.
- Segíti a rábízott önkéntest a munkavégzésben, ahhoz minden szükséges információt, ha szükséges betanítást megad részére.
- Biztosítja, hogy az önkéntes kapacitása lehetőleg jobban ki legyen használva, azaz az ápolási munkát valóságosan segítő tevékenységet végezzen.

Az irányító személyét mindig a műszakvezető ápoló jelöli ki.

Beregi Önkéntes Pont vezető

A Beregi Önkéntes Pont vezető a kórházzal való keretmegállapodás alapján elsősorban toborozza, előszűri, közvetíti az önkénteseket. A kórházi önkéntes koordinátorral együttműködve biztosítja a kórházi önkéntes program sikeres megvalósítását.

Felelőssége:

- Legyen a kórház és a program igényeit figyelembe véve elegendő kórházi önkéntes
- Az előszűrés során olyan önkéntesek közvetítése a kórház felé, akik megkapták az előzetes tájékoztatást a kórházi önkéntes munka jellegéről, ez alapján vállalták kórházi önkéntességet és hozzáállásuk, habitusuk alapján alkalmasnak tűnnek a feladatra.

Feladatai:

- Az önkéntes tevékenység – ezen belül a kórházi önkéntesség – népszerűsítése.
- Az önkéntesek toborzása.
- A jelentkező önkéntesek közül a kórházi önkéntességre alkalmas jelentkezők előszűrése.
- Az önkéntesek regisztrációja és az önkéntes tevékenység ellátásához szükséges dokumentáció, adminisztráció biztosítása.

9. Külső partnerek, bevonásuk, szerepük bemutatása:

A megvalósítás során együttműködő partner volt egyrészt a helyi önkormányzat, akik abban vállaltak szerepet, hogy az önkéntesség lehetőségéről értesüljenek azok az ügyfelek, akik Foglalkozást Helyettesítő Támogatásban részesülnek. Az Egyesület által fogalmazott tájékoztatót, információs levelet kiküldték ügyfeleiknek, illetve helyben is felvilágosítást nyújtottak az érdeklődőknek.

Másik együttműködő partner a helyi munkaügyi kirendeltség volt, ahol hasonló volt a szerepvállalás, az ügyfelek informálása a Beregi Önkéntes Pont működéséről és az önkéntes munka lehetőségéről.

10. Önkéntesek bevonásának módja:

A toborzásra a célcsoport által leginkább látogatott helyek kerülnek kijelölésre, mint az önkormányzatok és a Munkaügyi Központ.

A nagyobb csoportok elérése érdekében szórólapon és plakáton is megjelent a felhívás. A plakát figyelemfelhívó, a szórólap pedig alkalmas arra, hogy az érdeklődő, otthon a családdal együtt minden információ birtokában át tudja gondolni az önkéntességet.

Ezek mellett az elektronikus és nyomtatott médiában is megjelent a felhívás. A térség helyi újságában az "Új Beregi Életben" és a „Ha-Jó Rádióban”, valamint a vásárosnaményi képűség oldalain is hirdették az önkéntes programot.

A programnak a Kárpátokért Egyesület honlapján belül aloldal került létrehozásra, ahol szintén friss információkat talál az érdeklődő.

A nyári időszakban több rendezvényen működtetett standot a BÖP Vásárosnaményban és környékén, ahol információt nyújtottak az érdeklődőknek.

11. Saját fejlesztésű módszerek bemutatása (tréning, eszközök):

Az önkéntes programmal egy kórházi önkéntes mintaprojektet hozott létre az Egyesület, melyet tovább ajánlanak más egészségügyi intézményeknek.

12. Az önkéntes program / szolgáltatás dokumentációjának módja:

Minden önkéntessel szerződés kerül megkötésre, mely tartalmazza az önkéntes tevékenység tartalmát és idejét.

Az önkéntes tevékenység végzése során jelenléti ívet vezetnek az önkéntesek, amit a fogadó szervezet igazol le.

Az önkéntes tevékenységek eredményeiről a fogadó szervezetek a program végén egy összefoglaló értékelést készítenek, melyet a projekt eredményeit összefoglaló záró tanulmányban használnak fel.

Az önkéntesek értékelő lapot töltenek ki, amiben az önkéntes idejüket értékelhetik.

13. Az önkéntes program / szolgáltatás hosszú távú fenntarthatóságának kritériumai:

A Kárpátokért Egyesület már a tervezési időszakban ígéretet kapott a fehérgyarmati kórháztól, ha sikeres lesz a kórházi önkéntes program, akkor ott is beindítják az önkéntes programot.

14. Lehetséges akadályok és megoldási javaslatok:

A projekt első felében nem sok önkéntes jelentkezett a népszerűsítés, a partnerek bevonást segítő munkája és a hirdetések ellenére sem. Ennek az volt a valószínűsíthető oka, hogy több időre van szükség egy újdonság elterjedéséhez – hasonlóan egy új termék bevezetéséhez -, egy hosszabb projektidőtartam jobban támogatta volna az önkéntesség lehetőségének megismertetését, népszerűsítését. A toborzás erősítése mellett döntött a menedzsment, a rendezvényekre történő kitelepüléssel egészült ki a toborzó, népszerűsítő tevékenység. Még a kitelepülések megkezdése előtt elkezdtek szállingózni az önkéntesek, ami a kb. 6 hónapos munka eredményének is tekinthető, ennyi idő kellett, hogy „beérjen” a népszerűsítő munka, illetve az önkéntes munkát végzők ajánlották ismerőseiknek a lehetőséget. A kitelepülést követően is gyarapodott a létszám, és a projekt 9. hónapjára sikerült elérni a tervezett létszám 75%-át.

A program részletes leírása:

1. A program szükségessége

Az intézményi önkéntesség hazánkban még igencsak gyerekcipőben jár. Ezen belül a kórházi önkéntes programok beindítása és működtetése talán még inkább nehéz terep, hiszen az önkénteseknek egy – a betegek érdekében - erősen szabályozott munkakörnyezetbe kell beilleszkedniük. Azonban mind a magyarországi, mind a külföldi tapasztalatok azt igazolják, hogy azokban a kórházakban, ahol jó önkéntes program működik, a gyógyító személyzet és a betegek is elégedettebbek. Ezért határozta el a Beregi Önkéntes Pont szakmai csapata együttműködve a kórház menedzsmentjével, hogy a Szatmár-Beregi Kórház és Gyógyfürdő Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kft Vásárosnaményi fióktelephelyén (továbbiakban: Kórház) is beindít egy önkéntes programot.

Kidolgozásra került a Vásárosnaményi Kórház önkéntes programjának irányelveit tartalmazó dokumentum, mely összefoglalja, hogy a Vásárosnaményi Kórházban milyen keretek, szabályok között végezhető önkéntes tevékenység, tehát ez az önkéntes program alapidokumentuma. A következőkben ennek a dokumentumnak a felhasználásával kerül bemutatásra a program részletes szakmai tartalma.

A kórházak az alulfinanszírozás következtében folyamatos kapacitáshiánnyal küzdenek, ezért az ápolási feladatok ellátása mellett kevesebb idő jut a betegek lelki gondozására, pl. a betegekkel való beszélgetésre. Ezen túl, az ápolási munka során is vannak olyan helyzetek (pl. betegek mozgatása, fürdetése, etetése), időszakok (az étkeztetések időszakában) amikor a beosztott ápoló személyzet kapacitása kicsi. Ilyenkor az ápolóknak jól jön a segítség.

2. A projekt részletes ismertetése

a. Konkrét célkitűzések

- A Beregi Önkéntes Pont beindításán keresztül a Beregi Kistérségben az önkéntesség népszerűsítése
- A fogadó szervezetek és önkéntesek számának növelésével az önkéntes programok minőségének fejlesztése
- Az intézményi önkéntesség elterjesztése a Beregi Kistérségben
- A munkaügyi központtal és a települési önkormányzatokkal való együttműködés kiépítés
- A vásárosnaményi kórház eddig is magas színvonalú betegellátásának továbbfejlesztése az ápolási munka közvetlen segítségével, és a betegekkel való foglalkozáson, törődésen keresztül. A legfontosabb cél, hogy a betegek gyógyulását szolgáló testi és lelki gondozás még teljesebbé váljon.

b. A program megvalósításának konkrét lépései

Az önkéntesség népszerűsítése:

Az önkéntesség népszerűsítése érdekében az Önkéntesek Világnapján (december 5.) a kórházi önkéntesség került hirdetésre egy rendezvény keretében. Az Önkéntes Pont csatlakozik a vásárosnaményi városi rendezvényekhez (Föld Napja, Gyermek

Nap, Zoárd Napi Sokadalom, Autómentes Nap), ahol az Önkéntes Pont tevékenységei kerülnek bemutatásra. Az önkéntességet népszerűsítő rendezvények a projekt teljes időszaka alatt folynak, először a toborzási szakaszban, később a tapasztalattal rendelkező önkéntesek bevonásával.

A legszélesebb réteget a személyes találkozókön lehet elérni, ezt tartják az egyik leghatékonyabb módszernek, ezért vesznek részt a vásárosnaményi rendezvényeken, ahol a toborzás mellett a kórházi önkéntességet is népszerűsíthetik.

Az önkéntesek felkészítése:

A kórházi önkéntesek felkészítése, az önkéntes tevékenységek speciális követelményei miatt (betegek mellett, betegeknek segítve, higiénias és kórházi előírások betartása mellett kell dolgozni), egy speciális 40 órás elméleti felkészítés valósult meg. A felkészítés részét képezi az általános önkéntességgel kapcsolatos ismeretek is. Az önkéntesek csoportos formában, 5 x 20 fős csoportokban készülnek fel az önkéntes tevékenységre. A felkészítés után az önkéntesek mentorok segítségével gyakorolják az elméletben tanultakat (részletesebb leírás később található).

A nem kórházi önkéntesek egy általános felkészítési alkalmon vesznek részt, amelynek címe: Önkéntesek felkészítése az önkéntes tevékenységre. A felkészítés 8 órában történik szintén 20 fős csoportban.

A kórházi önkéntesek felkészítését a kórház szakemberei végzik. Az általános felkészítést az Inspi-Ráció Egyesület trénera valósítja meg.

Az Önkéntes Pont szolgáltatásai:

Az Önkéntes Pontban egyéni foglalkozás kerül biztosításra a jelentkezők számára és személyre szabottan keresnek a munkatársak önkéntes tevékenységet. Ezen túl az Önkéntes Központ Alapítvány által kiadott Önkéntes Portfólió felhasználása segíti a kompetenciafejlesztésben azokat az önkénteseket, akik ezt igénylik. Azoknak az önkénteseknek, akiknek a problémáját, panaszát nem sikerült a fogadó szervezetnél megoldani az Önkéntes Pont munkatársa igény szerint mentoráló beszélgetést ajánl fel a fogadó szervezet és az önkéntes között.

Az önkéntes program illeszkedése, a kórház szervezeti struktúrájába:

A Kórházban jelenleg a járó betegellátás keretében szakrendelők, a fekvő betegellátás keretében belgyógyászati-, gyermek-, rehabilitációs-, krónikus és ápolási osztályokon történik a betegek ellátása. Az önkéntes program első lépésként a fekvőbeteg ellátás keretében működő belgyógyászati-, gyermek-, rehabilitációs-, krónikus és ápolási osztályokra kerül bevezetésre. Ennek megfelelően az ápolást segítő önkéntes tevékenységi kör utasítási, irányítási felépítése illeszkedve a kórház jelenlegi vezetési struktúrájához a következő:

Ügyvezető igazgató
 Ápolási igazgató
 Osztályvezető ápoló
 Műszakvezető ápoló
 Ápoló(k)/Segédápoló(k)
 Ápolást segítő önkéntes

Lehetséges önkéntes tevékenység körök:

Szürkével kerültek jelölésre azok a tevékenységi körök, amiben első lépésként még nem fogad önkéntest a kórház.

Tevékenységi kör megnevezése	Tevékenységi kör tartalma	Szükséges kompetenciák, előfeltételek	Tevékenység időszükséglete	Szakmai irányító
Ápolást-segítő	Segíti a fekvőbeteg ellátás során az ápolók munkáját.	Jó kommunikációs készség, aktív, segítő attitűd. Képes megbirkózni a kórházi önkéntes munka során felmerülő, a kórházi sajátosságokkal összefüggő különböző szagok, látványok, érzelmek feldolgozásával.	Alkalmanként minimum 4 óra, maximum 8 óra.	Az osztályvezető ápoló, vagy műszakvezető ápoló által kijelölt ápoló.
Ápolást-segítő betegszállító	Segíti a betegellátás során a betegszállítók munkáját.	Jó kommunikációs készség, aktív, segítő attitűd. Betegmozgatási ismeretek.	Alkalmanként minimum 4 óra, maximum 8 óra.	Az osztályvezető ápoló, vagy műszakvezető ápoló által kijelölt beteghordó.
Segéd asszisztens	Járóbeteg ellátás keretében az asszisztensek	Jó kommunikációs készség, aktív, segítő attitűd.		Az asszisztens.

	munkáját segíti.	Alapvető számítógép felhasználói ismeretek.		
Adminisztratív munkatárs	Az irattárban, a betegfelvételi irodában, a főápolók és orvosok adminisztratív munkájában segít.	Alapvető számítógép felhasználói ismeretek.		
Udvari munkás, parkgondozó	A kórház udvarának rendben tartása, takarítás, parkgondozás.	A munka ellátásához szükséges megfelelő fizikai teherbírás.	Alkalmanként minimum 4 óra maximum 8 óra.	A kórház gondnoka.
Takarító	A kórház belső tereinek rendszeres és nagy takarításában segít.	A munka ellátásához szükséges megfelelő fizikai teherbírás.	Alkalmanként minimum 4 óra maximum 8 óra.	A kórház gondnoka.
Karbantartó segéd	A kórházban jelentkező karbantartási munkákban segít.	A munka ellátásához szükséges megfelelő fizikai teherbírás. A karbantartáshoz szükséges műszaki affinitás.		

Ápoló-segítő önkéntes tevékenységi kör

Alapelvek a feladatellátásra vonatkozóan: a kórházi önkéntesek feladatellátása kapcsán a legfontosabb alapelv, hogy az önkéntes betegágy melletti ápolást segítő munkakörben **ÖNÁLLÓAN** alapápolási és gondozási feladatokat nem láthat el!

Fekvőbeteg ellátásban ápoló-segítő tevékenységi kör tartalma

- Segíti az ápolószemélyzetet a gyermek-, felnőtt-, idős betegek ellátásában.
- A kórházi önkéntes közvetve és kizárólagosan ápolói tevékenységet, személyzetet segítve részt vesz a betegek alapápolási feladatainak elvégzésében, melyek a beteg alapvető szükségleteit biztosítják.
- A kórházi önkéntes közvetve és kizárólagosan betegszállítói tevékenységet, személyzetet segítve, részt vesz a betegek mozgásában, szállításában, többnyire kerekesszék vagy mozgatható ágy segítségével.

Fekvőbeteg ellátásban ápoló- segítő konkrét feladatai

Az ápoló team tagjaként, utasításra, az ápolóval együttműködve végezheti:

- bekapcsolódás az fekvőbeteg ellátó osztály munkarendjébe,
- ápolási és egyéb eszközök tisztítása, tisztántartása,
- eszközök és felület fertőtlenítése,
- kórtermi/betegszobai rend biztosítása,
- a beteg testi higiéniájának biztosítása,
- ágyazás,
- a kórterem előkészítése étkezéshez,
- a beteg etetése,
- a beteg váladékainak felfogása,
- vizsgálati anyag szállítása,
- a beteg mozgásának, mozgatásának segítése.

Kórházi önkéntesként, önállóan végezheti:

- a beteg meghallgatása,
- beszélgetés a beteggel,
- felolvasás a betegnek,
- a beteg kérésének, ill. igényeinek tolmácsolása az egészségügyi személyzet felé,
- betegek teljesíthető kéréseinek, ill. apró problémák megoldása (pl.: büféből vásárlás, ki-és becsomagolásban való segítség, mentő várása a beteggel),
- a beteg (haldokló) mellett személyes jelenlét, megnyugtatás, felügyelet, a hozzátartozók támogatása,
- gyermekprogramok, gyermekjátékok szervezése és azokban részvétel,
- szabadidős tevékenységek szervezése és azokban részvétel.

Az önkéntes kötelességei és jogai:

Az önkéntes kötelességei

1. Azt az önkéntes tevékenységet ellátni, amit az önkéntes szerződésben elvállalt, a kórház önkéntes koordinátorával megegyezett időpontokban (beosztásban) és időkeretben.
2. Amennyiben az előzetes vállalását nem tudja teljesíteni, azaz nem tud megjelenni a megegyezett időpontban, vagy/és nem tud maradni az előzetesen vállalt időkeretben, akkor erről az önkéntes koordinátort a lehetőségekhez mérten minél hamarabb értesíteni.
3. A kórház és az osztály házirendjét betartani, amelyből a legfontosabb az önkénteseket érintő szabályok a következők:
 - a. A kórház és az osztály egész területén az alkoholfogyasztás, dohányzás és szerencsejáték üzése TILOS!
 - b. Tilos az osztályra behozni: kést, ollót, más éles és szűrő eszközt, a testi épséget veszélyeztető tárgyakat!
 - c. TILOS a kórházról, betegekről, egészségügyi dolgozókról, látogatókról, eljárásokról hangfelvételeket, video felvételek és fotókat készíteni.
 - d. Mobiltelefonja csörgő hangerejét vegye minimálisra, rádiót, televíziót, magnót úgy hallgasson, úgy viselkedjenek, hogy ezzel ne zavarja a betegek nyugalomát, a gyógyító munkát.
4. Az orvosokkal, ápolókkal együttműködni, az utasításaik szerint eljárni. Minden önkéntes „műszakban” kijelölésre kerül, hogy az önkéntes melyik ápoló munkáját

segíti, azaz ki az aktuális irányítója. Amennyiben ellentmondásba kerülnek a különböző utasítások, akkor köteles ezt az irányítójának jelezni és segítségét kérni abban, hogy mikor mit csináljon.

5. Megtagadni az utasítást amennyiben az mások életét, testi épségét vagy egészségét veszélyezteti.
6. A munkavégzéshez szükséges egészségi alkalmassági vizsgálat elvégeztetni, ennek érvényes orvosi igazolással igazolni.
7. Önkéntes tevékenységének végzése alatt (a fogadó szervezet által biztosított) munkaruhát és kitűzött viselni.
8. Önkéntes tevékenységét jelenléti íven dokumentálni.
9. Az önkéntes tevékenysége során a betegektől tudomására jutott, az ápolást segítő információkat megosztani – első lépésként szóban az irányító ápolóval, második lépésben amennyiben ezt szükségesnek ítéli az önkénteseknek rendszeresített átadó füzetben az osztályvezető főápolóval.
10. Az önkéntes tevékenysége során a betegekről, betegektől tudomására jutott, és a gyógyító munkával kapcsolatos információkat bizalmasan kezelni, a tudomására jutott személyes, személyhez köthető adatokat, szervezeti titkokat megőrizni.

Az önkéntes jogai:

1. Eldönteni, az önkéntes tevékenységi körökből (lásd:6.2) melyiket tudja vállalni, ill. az elvállalt tevékenységet milyen időbeosztással, milyen időkeretben (az önkéntes tevékenységi körnél megállapított minimális és maximális keretek között) tudja végezni.
2. Az önkéntes tevékenység ellátásához szükséges irányítást, tájékoztatást és az ahhoz szükséges ismereteket megkapni. Amennyiben az önkéntes úgy ítéli meg, hogy nem kapta meg a megfelelő tájékoztatást, felkészítést, irányítást a rábízott önkéntes munkához, azt joga van megtagadni és ezt az irányító ápolótól kérni.
3. Az önkéntes tevékenységet megtagadni, ha úgy ítéli meg, hogy a rábízott önkéntes tevékenység a saját életét, egészségét, vagy testi épségét veszélyezteti, illetve ha az jogszabályba vagy a fogadó szervezettel kötött szerződésbe ütközne.
4. A rábízott önkéntes tevékenységet megtagadni, ha a szerződésben meghatározott maximális, vagy az önkéntes koordinátorral megegyezett időtartamnál hosszabb.
5. Az önkéntes tevékenységhez hasonló munkakörben megszokott pihenőidőhöz, tehát egy ápolást segítő önkéntes tevékenységi körben az ápolóknál megszokott pihenőidőhöz.

Az önkéntessel szemben elvárt etikai és magatartási normák:

- A kórházi önkéntes az élet és emberi méltóság tiszteletben tartásával látja el a segítő munkáját.
- Az önkéntes a kórházban a dolgozóknál megszokott, tiszta, rendes és izléses (az idős betegeket nem megbotránkoztató) ruhában, és az ilyen munkához megfelelő személy higiéniaiával (tisztá kéz, ápoltt köröm és haj) jelentkezik az önkéntes tevékenységre.
- Az önkéntes munka során betartja a kórházakban megszokott és a házirendben is lefektetett magatartási szabályokat pl. nem beszélget, hallgat zenét, szaladgál a betegeket és a gyógyító munkát zavaró módon.

- A kórházi dolgozók, a kórház irányába lojális, azaz a betegekkel való beszélgetés során tartózkodik attól, hogy negatívan minősítse az itt dolgozókat, az önkéntes társait, a gyógyító tevékenységet, a betegeket, valamint a kórházon kívül sem kelti rossz hírét az intézménynek.

Önkéntesek kiválasztása, szűrési rendszere:

A szűrés, kiválasztás célja

Fontos, hogy a kórházi önkéntes program mind az önkéntesek, mind a kórház, a betegek, a kórházi dolgozók megalégedésére szolgáljon, azaz az önkéntes valóban segítse, és ne hátráltassa a kórházi munkát. A betegek valóban segítségként élik meg, és az önkéntes is olyan munkát végezzen, amit szívesen vállal.

Ennek megfelelően a szűrési rendszer célja, hogy:

- kiszűrje azokat a jelentkezőket, akik a kórház szigorú szabályai közé várhatóan nem tudnak majd beilleszkedni. Számukra az Önkéntes Pont máshol keres önkéntes munkát.
- a kórházon belül az önkéntest végzettségének, kompetenciáinak, tapasztalatainak és elvárásainak megfelelő tevékenységi körbe helyezze.
- kiválassza a hosszú távon is kórházi önkéntesként tevékenykedők körét, azaz azokat, akit a kórház felvesz a kórházi önkéntes adatbázisába.

Előszűrés az Önkéntes Pontban:

A jelentkező önkéntesek már a Beregi Önkéntes Pontban való regisztráció során eldöntik, hogy szeretnének-e a kórházban önkénteskedni. Amennyiben igen, akkor kitöltik a kórházi önkéntesek kiegészítő regisztrációs lapját is.

Az Önkéntes Pont vezető ebben az esetben egyrészt elmondja, hogy milyen jellegű önkéntes tevékenységi körök lehetségesek a kórházban, és ezekben milyen munka várható. Másrészt a kiegészítő adatlapon szereplő kérdések is már jól mutatják, milyen jellegű tevékenységet kell pl. az ápolást segítő önkéntes tevékenységi körben végeznie.

Az Önkéntes Pont vezető tehát már itt, ebben a regisztrációs beszélgetésben látja a végzettségét, reakcióit, a hozzáállását, és ez alapján javasolja az önkéntesnek, hogy milyen önkéntes tevékenységi köröket írjon be a regisztrációs lapra, ill. az önkéntes a tájékoztatás alapján el tudja dönteni, hogy vállalja-e a kórházi önkéntes munkát. Így tehát a regisztrációs beszélgetés során első körben az Önkéntes Pontban eldől, hogy az adott önkéntes számára a kórház, mint fogadó szervezet szóba jöhet-e.

Szűrés és kiválasztás a képzés, felkészítés során:

Minden kórházi önkéntes először egy felkészítési programba lép be, aminek az első modulja egy általános tájékoztató az önkéntességről, és egy konkrétabb tájékoztató a kórházi önkéntes tevékenységekről. Ez alapján az önkéntes újból dönthet arról, milyen tevékenységi körbe szeretne elindulni. A képzés további részét már ez alapján végzi el.

Az ápolást segítő, betegszállító/hordó és segéd asszisztens önkéntes tevékenységi körbe jelentkezők ezt követően egy 20 óra elméleti és 20 óra gyakorlati felkészítésben vesznek részt. Az elméleti felkészítést követően, amikor már sokkal konkrétan látják a munka tartalmát, újból lehetőségük van eldönteni, hogy vállalják-e az ápolást segítő tevékenység kört. Ezt a választást a képző és az önkéntes koordinátor is segíti. Akik úgy döntenek, hogy vállalják, azokkal már az

ápolást segítő tevékenységre kötjük meg az önkéntes szerződést, és mehetnek a gyakorlati képzésre.

Az udvari munkás, parkgondozó és a takarító tevékenységi kört választók a tevékenységi körük szerinti gyakorlati felkészítést, betanítást kapnak.

Minden önkéntes tevékenységi kör gyakorlati felkészítés végén a felkészítést végző kórházi munkatárs (irányító), az önkéntes koordinátor, az önkéntes mentora és az önkéntes egy értékelő, mentoráló beszélgetés keretében tisztázza az önkéntes tevékenységhez kapcsolódó tapasztalatokat, kölcsönös elvárásokat. Ez alapján dönt az önkéntes koordinátor, hogy felveszik-e az önkéntest a kórházi önkéntesek adatbázisába, azaz hivatalosan is kórházi önkéntessé válik. Természetesen ennek a beszélgetésnek a keretében az önkéntesnek is módja van arra (újból), hogy eldöntse, hogy Ő abban a tevékenységi körben, amire a felkészítést kapta, szeretne-e kórházi önkéntes lenni.

Önkéntesek képzése, bevezetése

Az önkéntesek bevezetése a kórházba egy elméleti és gyakorlati felkészítés keretében valósul meg. A felkészítés formája: 40 órás kórházi önkéntes felkészítés (20 óra elméleti és 20 óra gyakorlati foglalkozás keretében)

Felkészítés címe: Kórházi önkéntesek felkészítése az ápolást és adminisztrációs munkát segítő tevékenységre

A felkészítés szerkezete:

	Elmélet:	Bemutató gyakorlat	Gyakorlat	Összesen:
Általános alapismertek az egészségügyben				
Önkéntesség	2			7
Kommunikáció	1		3	
Etikai és jogi ismeretek	1			
Alapismeretek kórházi önkéntes				
Személyi higiéné	1			13
Fertőtlenítés	1			
Ápolásban-gondozásban való részvétel	5	4		
Megfigyelés - tünetfelismerés	2			
Klinikai gyakorlat			20	20

A felkészítés időtartama: 20 óra elmélet 3 képzési napban (7+7+6 óra) és 20 óra gyakorlat (6+7+7 óra)

Önkéntesek ellenőrzése, értékelése:

Az önkéntesek, nem azért önkéntesek, mert bármikor, bármit tehetnek. Az önkéntes miután a felkészítő program keretében megismerkedik az önkéntes tevékenység tartalmával, a munkavégzés kereteivel, szabályaival, az utasítás renddel, akkor ezt önkéntesen, szabad akaratából eldöntheti, hogy tudja vállalni, vagy sem. Amennyiben vállalja, akkor szerződéskötés következik, így a vállalása szerződéses köteletségévé válik! Ez az alapja az önkéntes ellenőrzésének és számonkérésének. Ezzel együtt fontos, hogy az önkéntes jogviszony nem munkajogviszony, ezért fontos, hogy az utasítás, ellenőrzés, számonkérés partneri viszonyban valósuljon meg. Tehát az önkéntes utasítása minden esetben kérés formájában kell, hogy

elhangozzon. Az ellenőrzés, számonkérés elsősorban értékelés keretében történjen, ahol a pozitív megerősítéssel együtt kell elhangoznia annak is, hogy mi az, ami nem sikerült, nem működik, amin javítani kell. Fontos, hogy az értékelés összességében ne csökkentse az önkéntes motivációját, ne kedvtelenítse el olyan mértékben, hogy elmenjen a kedve az önkéntes tevékenységtől.

Az önkéntesek ellenőrzése több szinten is megtörténik:

Legközvetlenebbül az irányító ápoló (aki mellé abban a műszakban az önkéntes be van osztva, ill. akitől arra vonatkozóan kap irányítást, hogy az adott időszakban mivel tudja az ápolási munkát segíteni) végzi az ellenőrzést, mely arra terjed ki, hogy az önkéntes csak az általa végezhető tevékenységet végezze, sem a betegek, sem a szakszemélyzet, sem saját testi épségét ne veszélyeztesse, a gyógyító munkát ne akadályozza.

A mentor közvetlenül a bevezetés időszakában követi nyomon az önkéntes munkáját. Ekkor nem is annyira ellenőrzésnek, inkább megfigyelésnek lehetne nevezni ezt a tevékenységet, mely célja, hogy visszajelzéseket adjon az önkéntesnek az általa elvégzett munkára vonatkozóan. A későbbiekben a mentornak csak akkor van értékelő, ellenőrző funkciója, ha vagy az önkéntesre vonatkozóan, vagy az önkéntesnek panaszja, problémája van. Azonban ebben az esetben is az Ő részéről inkább a segítő, támogató funkciónak kell megjelenni.

Az önkéntes tevékenységet legmagasabb szinten az önkéntes koordinátor végzi, aki ennek érdekében értékelő találkozót hív össze (minimum negyedévente).

Önkéntes és az önkéntes tevékenység dokumentálása:

Szerződéskötés az önkéntessel

Minden kórházi önkéntessel az elméleti felkészítés végén önkéntes szerződés kerül megkötésre. A szerződő fél – a keretmegállapodás alapján - a Kárpátokért Egyesület (azaz a Beregi Önkéntes Pont).

Az önkéntes tevékenység dokumentációja

Azokon az osztályokon, ahol önkéntes tevékenység folyik, egy helyet kell kijelölni az önkéntesek jelenléti ívének. A jelenléti ívre az önkéntes érkezéskor beírja az érkezés időpontját, távozáskor a távozás időpontját, és aláírásával látja el. Annak dokumentálására, hogy milyen tevékenységet végzett az önkéntes, nincs szükség. A jelenléti íven fel kell tüntetnie, hogy mely osztályon végzi az önkéntes tevékenységet. Az önkéntes munka végén az önkéntes tevékenységet naponta a kórház részéről is leigazolják.

A motivációs rendszer leírása:

Ahhoz, hogy állandó önkéntesek legyenek, hangsúlyt kell helyezni a motivációra. Ezt több módon lehet elősegíteni:

- Folyamatosan biztosítani lehetőséget olyan hasznos tevékenység végzésére, mely az önkéntes képességének, felkészültségének megfelel.
- Pozitív visszajelzésekkel megerősíteni abban, hogy a munka, amit végez, valóban hasznos kiegészítője a gyógyító tevékenységnek.
- Az esetleges hibákat konstruktív visszajelzésekkel korrigálni.

Fontos része a motivációs rendszernek a rendszeres köszönetnyilvánítás, ami a fentiekén túl köszönetnyilvánító alkalmak, értékelések keretében történhet meg. Ilyen alkalom az önkéntes koordinátor által negyedévente összehívott értékelő találkozó, valamint a Kárpátokért Egyesület által évente egyszer megrendezett kórházi önkéntesek napja.

Panaszkezelés rendje:

Az önkéntes amennyiben panasza, problémája van az önkéntes tevékenységéhez kapcsolódóan, akkor elsősorban a beosztott irányító ápolóval kell ezt megbeszélnie illetve dönthet úgy, hogy egyből a mentorát vagy az önkéntes koordinátort keresi meg a problémájával.

A panaszok elbírálása igen kényes feladat, ezért az irányítónak, a mentornak és az önkéntes koordinátornak úgy kell eljárnia, hogy az önkéntes helye, szerepe, a betegekhez és a munkatársakhoz fűződő viszonya ne sérüljön!

Önkéntesek elengedése, elbocsátása:

Amikor az önkéntes bontja fel a szerződést

Az önkéntesek elengedése történhet azért, mert az önkéntes nem szeretne tovább önkénteskedni, ebben az esetben fontos, hogy az önkéntessége végén mindenképp történjen egy értékelő beszélgetés, ahol a mentora, az önkéntes koordinátor és az Önkéntes Pont vezetője vannak jelen. A beszélgetés során fontos az önkéntes eddigi munkájának reális értékelése és a segítségének megköszönése. Minden kórházi önkéntes egy emléklapot kap az önkéntes tevékenységének elismeréseképpen.

Fontos, hogy a távozó önkéntes eldöntse, hogy szeretne-e bent maradni a kórházi önkéntes adatbázisban (azaz szeretne a későbbiekben még visszatérni) vagy nem. Az önkéntes jogviszony megszüntetése ebben az esetben az önkéntes kérésére, de közös megegyezés alapján történik, aminek dokumentálását az Önkéntes Pont vezetője végzi el. (szerződés megszüntetése)

Amikor a kórház kérése miatt szűnik meg a szerződés

A kórházi önkéntes program vezetője az önkéntes koordinátor, így az önkéntes elbocsátása elsősorban az Ő hatáskörébe tartozik. Amennyiben az önkéntes magatartása miatt történik az elbocsátás, akkor fontos, hogy be legyen tartva a következő lépéssor:

Amennyiben a kórházban egy önkéntes magatartása problémát okoz, akkor ezt először az önkéntes koordinátor, az érintett dolgozó (ápoló) és az önkéntes közösen próbálják rendezni. Ha ezen a megbeszélésen az önkéntes koordinátor úgy ítéli meg, hogy az önkéntes lehetőséget kaphat (a probléma nem olyan súlyos), hogy változtasson a magatartásán, akkor egy határozottabb mentorálást kell bevezetni (minimum kéthetente). A mentor személyéről az önkéntes koordinátor dönt. A problémáról az önkéntes koordinátornak kötelessége tájékoztatni az Önkéntes Pont vezetőjét.

Ha a fenti egyeztetés, figyelmeztetés ellenére is továbbra is probléma van az önkéntessel, akkor az önkéntes koordinátor jelzi az Önkéntes Pont vezetője felé és most így hármásban ülnek le az önkéntessel és beszélnek át a problémát. Ezen a megbeszélésen döntenek arról, hogy azonnal felfüggesztik az önkéntes jogviszonyát, vagy esetleg adnak neki még egy lehetőséget. Amennyiben az újabb lehetőségről döntenek akkor meg kell határozni lépésről, lépésre hogy pontosan min és milyen határidővel kell változtatnia az önkéntesnek, amit a mentoráló beszélgetések keretében figyelemmel kell kísérni. Az önkéntes mentora és az önkéntes koordinátor ebben az esetben köteles folyamatosan tájékoztatni az Önkéntes Pont vezetőjét a változásról, ill. az újonnan felmerülő problémáról.

Az Önkéntes Pont vezetője már az első jelzés kapcsán más önkéntes lehetőségeket is felkutat, ami esetleg jobban illik az önkéntes személyiségéhez, kompetenciáihoz. Amennyiben az önkéntes kórházi önkéntességének felfüggesztésére kerül sor, akkor az Önkéntes Pont vezetője ezeket a lehetőségeket felkínálja az önkéntesnek, így az

önkéntes lehetőséget kap arra, hogy máshol tudjon önkénteskedni. Ebben az esetben lényegében közös megegyezéssel, átszerződéssel szűnik meg az önkéntes jogviszonya a kórházban. Ebben az esetben is kap a kórházi önkéntes jogviszonyáról egy emléklapot az önkéntes.

Két lehetőséget követően, amennyiben az önkéntes nem teljesíti az elvárásokat, mindenképp fel kell függeszteni az önkéntes jogviszonyát, amelyet az önkéntes koordinátor kezdeményez és az Önkéntes Pont vezetője szünteti meg. Amennyiben az önkéntes nem választ más önkéntes lehetőséget, úgy az elengedés egy értékelő, elbocsátó beszélgetéssel zárul, amelyet az önkéntes koordinátor és a pont vezetője közösen valósít meg. Fontos, hogy azon túl, hogy az önkéntesnek megmondják, hogy milyen okok miatt szüntetik meg az önkéntes jogviszonyát, ennek a beszélgetésnek már inkább a köszönetről, a segítség pozitív elemeinek megerősítéséről kell szólnia. Aminek a végén az elbocsátott önkéntes is kap egy emléklapot az önkéntes tevékenységéről!

c. Eredmények

A projekt 2012. november 1-től – 2013. október 31-ig tart. A program végén az eredményekről az Egyesület honlapján és az Új Beregi Élet hasábjain található majd beszámoló.

Inspi-Ráció Egyesület
Önkéntesség határok nélkül

I. Szervezeti adatok

1. A szervezet neve: Inspi-Ráció Egyesület

2. Székhely: 4400 Nyíregyháza, Damjanich u. 4-6.

3. Telefonszám:
42/500-494

4. Faxeszám:
42/500-493

5. E-mail cím:
inspiracio.egyesulet@gmail.com

6. Weboldal: www.inspi-racio.hu

7. Hivatalos képviselő neve: Karásziné Gulyás Edit

8. Önkéntes program / szolgáltatás kapcsolattartó neve: Inántsy Pap Sándor

9. A szervezet tevékenységeinek hatóköre:

település kistérség megye országrész országos

10. A szervezet alkalmazottainak száma:
1

11. A szervezet önkénteseinek száma: 11

12. A szervezet küldetése:

Az Inspi-Ráció a fenntartható fejlődés társadalmi feltételeinek megteremtéséért dolgozik. Legfontosabb célunk a helyi, alulról szerveződő közösségek és ezek hálózatainak segítése, fejlesztése annak érdekében, hogy egy önszerveződő, tudatos, érdekeit érvényesíteni tudó, együttműködő, sokszínű civil társadalom alakuljon ki. Mindezt a szervezetfejlesztés és közösségfejlesztés módszereivel, együttműködés és képzések szervezésével valósítjuk meg.

13. Szervezet fő programjai és tevékenységei:

Az emberek és közösségek fejlődésének és együttműködésének elősegítése és megerősítése a fenntartható fejlődés érdekében. Állampolgárok tudatos, aktív, felelős részvételének erősítése közösségi folyamatokban. Helyi igényekre, szükségletekre, helyi tudásra épülő fejlesztési folyamatok segítése. Közösségi elvű vállalkozások fejlesztése. Gazdasági, társadalmi, környezeti szempontokat integráló kezdeményezések támogatása és megvalósítása. Szektori kapcsolatok fejlesztése. A fenntartható fejlődési programok módszertanának kifejlesztése. A fejlődésért dolgozó tanácsadók szakmai fejlődéséhez fórum biztosítása.

II. Önkéntes programra / szolgáltatásra vonatkozó adatok

1. Önkéntes program / szolgáltatás rövid leírása:

Az Inspi-Ráció Egyesület (Nyíregyháza), mint projektgazda, a Kárpátokért Egyesülettel (Vásárosnamény), és a Kárpátaljai Katolikus Szent Márton Egyesülettel (Kárpátalja) valósította meg az „Önkéntesség határok nélkül” elnevezésű 2 éves projektet. A projekt fő irányvonala az volt, hogy Kárpátalján és Magyarországon is hosszútávon fenntartható, önkéntességen alapuló, tudatos, termékeny, értékteremtő közösségi élet alakuljon ki.

A projekt a Hungary-Slovakia-Romania-Ukraine ENPI CBC 2007-2013 támogatási program keretében valósult meg.

2. Az önkéntes program / szolgáltatás célja:

A program célja a fiatalok tudatosodásának elősegítése, egyéni képességeinek és készségeinek növelése, ezáltal munkaerő-piaci esélyeinek növelése, határmenti közösségi, kulturális kapcsolatok kiépítése és ápolása, a programba bevont területek turisztikai ismertségének növelése.

3. Az önkéntes program / szolgáltatás célcsoportja(i):

A program célcsoportja Szabolcs – Szatmár Bereg megyei, valamint Kárpátaljai középiskolás diákok.

4. Az önkéntes program / szolgáltatás helye a szervezeti struktúrában:

Az Inspi-Ráció Egyesület közösségfejlesztési tevékenységei során kisebb településeken, szomszédságokban élő emberek civil aktivitását karolja fel, és a közösség önmaga általi fejlődését segíti elő az együttműködésnek, önszerveződésnek teret adó módszerekkel. Ma már egyre nagyobb szükség van a helyi közösségi kezdeményezésekre, viszont ezzel együtt arra is szükség van, hogy a lelkesedés ne múljon el, egyre többen csatlakozzanak, és egyre jobban tudjanak működni. Ehhez tudja az egyesület folyamatokkal, módszerekkel segíteni a csoportokat.

5. Az önkéntes program / szolgáltatás felépítése:

A program a következő fő elemekből áll:

- Az ifjúság körében leendő önkéntesek toborzása

- Ifjúsági Nyári Egyetem lebonyolítása

- A létrejött Ifjúsági önkéntes csoport, működtetése

- Ezekből a csoportokból más ifjúsági csoportokat segítők képzése (animátorok)

- Az önkéntesek gyakorlati feladatként fesztivált és környezetvédelmi utcai akciót szerveznek

- Életvezetési műhelymunkák tartása

- Záró rendezvény

- Tanulmány írása, a program tapasztalatainak továbbadása

6. Az önkéntes program / szolgáltatás elindításának lépései:

A toborzás során road show módszerrel nyíregyházi, vásárosnaményi, valamint kárpátaljai magyar oktatási, nevelési intézmények kerültek felkeresésre. A fiatalokka való találkozókön bemutatásra kerültek a megvalósító civil szervezetek, azok tevékenységei területei, valamint a tanulók megismerték az Önkéntesség Határok nélkül program célját és lényegét.

A bemutatók utáni személyes beszélgetésekből kiderült, hogy sok fiatal már végez önkéntes tevékenységet, csak nem szervezett formában, hanem egyénileg. Voltak, akik a kórházmisszióval jártak az árva gyerekekhez játszani, vagy a helyi közösséggel együtt segítettek ott, ahol éppen szükség volt. Számunkra még világosabbá vált, hogy szükséges és időszerű létrehozni és támogatni önkéntes csoportokat a fiatalok körében.

2011 júniusára megalakult mind az öt önkéntes csoport a következő településeken: Beregszász, Munkács, Ungvár és Vásárosnamény.

A csoportok nevet adtak maguknak, mely erősítette az identitásukat. A névválasztás vidám folyamat volt mindkét csoportban, viszont komolyan vették a fiatalok a feladatot. Olyan nevet igyekeztek maguknak választani, ami valóban a csoport stílusát, szellemiségét fejezi ki, és amit büszkén viselhetnek a programban. A névválasztás azzal kezdődött, hogy összegyűjtötték azokat a tulajdonságokat, ami jellemző a csoportra. Ezután a „brainstorming” módszer segítségével a fiatalok neveket alkottak: voltak szóösszetételek és mozaikszavak is. Ezt követően a lehetséges nevek közül szavazással döntötték el, hogy mi legyen a csapat neve.

A következő csapatneveket választották a fiatal önkéntesek:

Kreatív Optimisták - Vásárosnamény
Önkéntes Elite Alakulat - Vásárosnamény
S.O.S. csoport - Munkács
Mi? - Ungvár
Remény Sziklája – Beregszász

Az első találkozások ismerkedéssel, játékosan, jó hangulatban teltek.

7. Szükséges források (humán erőforrások, anyagi források):

A projekt teljes költsége: 93 608 Euro
A projektben tervezésre kerülő humánerőforrás:
1 fő projektvezető
1 fő pénzügyi munkatárs
5 fő mentor

8. Szervezeten belüli feladatmegosztás leírása:

Az Inspi-Ráció Egyesület, mint főpályázó adta a projektmenedzsmentet, amely projektvezetőből és pénzügyi munkatársból állt.

A két megvalósító szervezetnél zajlott minden szakmai munka. Az öt fiatal önkéntes csoport mindegyikéhez egy-egy mentor került tervezésre. Mindkét megvalósító szervezetnél egy-egy mentor ezenkívül ellátta a szakmai vezetői feladatokat is.

9. Külső partnerek, bevonásuk, szerepük bemutatása:

A projektet az Inspi-Ráció Egyesület, a Kárpátokért Egyesület és a Katolikus Szent Márton Egyesület valósította meg, más külső partnert nem vontak be.

10. Önkéntesek bevonásának módja:

A toborzást sikeresen zárta a Kárpátokért Egyesület projektszemélyzete, mert sok fiatal csatlakozott a programhoz, így Vásárosnaményben két csoport alakult. A fiatalok egy része ismerte egymást, mások idegenek voltak. Már a két napos alakuló ülésre is két csoportba hívták a fiatalokat, így az egyik csoportban többen voltak olyanok, akik már régóta ismerték egymást és egy iskolába jártak, míg a másik csoport heterogénebb volt, már ekkor is látszódott, hogy nagy hangsúlyt kell fektetni arra, hogy a fiatalok megismerkedjenek, kapcsolódni tudjanak egymáshoz.

Az első alakuló ülésen még nem alakult ki a két csoport. A csoportbeosztás nagy részben függött attól is, hogy ki mikor ér rá a találkozókra, kinek milyen egyéb elfoglaltsága van.

A másik három településen egy-egy csoport kezdte meg munkáját.

A projektszemélyzet fontosnak tartotta, hogy minél részletesebben bemutatásra kerüljön a fiataloknak a projekt, és teret adjanak annak, hogy a projektről egy hosszabb beszélgetés alakuljon ki. Így nemcsak a pályázatban vállalt tevékenységek, a közel 2 év fix és rugalmas programjai kerültek ismertetésre, hanem az is megbeszélésre került, hogy milyen segítséget kaphatnak a projektszemélyzettől. Megbeszélésre került, hogy a résztvevő szervezetek miért is foglalkoznak ilyen programokkal, a programban dolgozóknak mi a személyes viszonya a programhoz, milyen motivációik vannak. Beszélgetés alakult arról is, hogy mi az, amit vállal az a fiatal, aki a programhoz csatlakozik. Mit kapnak a projekttől, mit adhat ez nekik.

A vásárosnaményi alakuló ülésen először vették a fiatalok birtokba a program idejére kapott termet a Művelődési Házban, mely kicsit raktárhangulatú volt, ezért már a projekt elején felmerült az igény, hogy a fiatalok barátságosabbá varázsolják. A saját, a fiatalok által saját képükre formált hely is növeli az elköteleződést a projekt felé.

11. Saját fejlesztésű módszerek bemutatása (tréning, eszközök):

Nyári Egyetem
Életvezetési műhelymunkák
Animátorképzés

12. Az önkéntes program / szolgáltatás dokumentációjának módja:

- A szakmai alkalmak tematikája
- A szakmai alkalmak, valamint a menedzsment üléseinek jelenléti ívei
- Emlékeztetők a szakmai alkalmakról, valamint a menedzsment üléseiről
- Fotódokumentáció

13. Az önkéntes program / szolgáltatás hosszú távú fenntarthatóságának kritériumai:

A vásárosnaményi önkéntesek és mentoraik nagy örömmel vették birtokukba azt a termet, amely az összejövetelek helyszínéül szolgál a művelődési házban. Óriási segítséget jelent az, hogy van egy olyan helység, amely állandó színtere lesz a találkozásoknak, amit az önkéntesek a maguk elképzelése szerint rendezhetnek be, és dekorálhatnak ki.

A falakon már a fiatalok által készített dekoráció látható, mindenki, aki a programban részt vett, egy saját felületet kapott, ami teret adott az önkifejezésnek, mindenki kedve szerint töltötte ki a rendelkezésére álló teret. Olyan motívumokat, képeket, szimbólumokat választottak a fiatalok, amelyek a leginkább kifejezik személyiségüket. Így ez a közösségi tér nemcsak vidámabbá változott, hanem valóban azt fejezi ki, hogy ez a hely a fiataloké, értük van, azért a baráti közösségért, amely nagyon sok időt tölt majd ezek között a falak között, amikor megosztják egymással az önkéntes munka során szerzett tapasztalataikat, megtervezik a következő programot, vagy egyszerűen csak összejönnek egy vidám baráti beszélgetésre.

A facebook már nagyon sokak által ismert közösségi oldal. Ez szinte a fejlődés és az internetes kommunikáció előrehaladásának törvényszerű kommunikációs csatornája. Sokféle módját keresték a Kárpátokért Egyesületben az önkéntes fiatalokkal való kapcsolattartásra, de a facebook bizonyult a leghatékonyabbnak. A fiatalok már az utcán, a telefonjukon keresztül is tudnak csevegni, és információt gyűjteni. Ezért kerültek létrehozásra az önkéntes csoportok számára a facebookon belül is csoportok, ahol gyorsan tudnak egymással és a projektmegvalósítókkal is kapcsolatot teremteni.

14. Lehetséges akadályok és megoldási javaslatok:

Az Ifjúsági Nyári Egyetem a tervezéskor még nem a program elejére esett, de a szervezők később úgy döntöttek, hogy ez lesz a program első nagy nyitórendezvénye. Valójában itt született meg az elköteleződés, itt váltak az egyénekből csapatok, itt alapozódtak meg a következő időszak sikerei. Utólag tanulságként azt vonták le a szervezők, hogy egy ilyen hosszú, két éves projektbe, még egy hasonló programelemet be kell illeszteni a program második szakaszában, mivel ezek a több napos alkalmak olyan jelentős szakmai eredményt hoznak, amelyek jelentősen segítik a fiatalok fejlődését.

Nemcsak a közösségépítés szempontjából van jelentősége a Nyári Egyetemen való részvételnek, de a tematikus napoknak és a speciális tréningmódszereknek köszönhetően sok új kompetenciát adott a résztvevőknek.

Negatív tapasztalat volt, hogy azok a fiatalok, akik nem tudtak részt venni az Egyetemen, a későbbiekben nem tudtak azonnal kapcsolódni a másik ország önkénteseihez, hiányzott a korábbi közös élmény.

Szintén a Nyári Egyetem szervezéséhez köthető tanulság, hogy a két egymást követő turnus között hagyni kell 1-2 nap szünetet, hogy a táborvezetők, mentorok feltöltődjenek, levonják a megvalósítás tanulságait.

Fontos, hogy a Nyári Egyetemen kialakult tudást és lelkesedést kihasználva a csoportkohézió erejét felhasználva, rövid idő múlva meg kell kezdeni az önkéntes csoportok munkáját, hogy a fiatalok lássák, a Nyári Egyetem nem egy elszigetelt esemény volt, hanem egy folyamat része, a közös munka kezdete.

A célcsoport kiválasztásánál előnyben kell részesíteni a 15 éven felülieket, mivel ez a korosztály már érett a projektben való részvételre. Tapasztalatok szerint a 14 évesek nem találtak motivációt a feladatok elvégzésében, hamar lemorzsolódtak a projektből. A viszonylag hosszú projektidő miatt a végzős fiatalok sem tudtak a programban maradni, ugyanis többségük a továbbtanulás miatt más városba költözött. Ezek a sajátosságok befolyásolták a csoportdinamikát, a csoportok hatékony működését.

A program részletes leírása:

1. A program szükségessége

A program teret szeretne adni azoknak a határmentén élő fiataloknak, akik úgy érzik, hogy többre hivatottak annál, minthogy céltalanul csellengjenek, vagy az iskola elvégzését követően bekerüljenek a munka világába.

Nagyon lényeges, hogy a társadalmi felelősségvállalás, a tudatos életvitel, az életcélok kialakulása már gyerekkorban elkezdődjön, hiszen ezen múlhat, hogy a pályaválasztás előtt álló útkereső fiatalok a siker, vagy a kudarc útján indulnak el.

2. A projekt részletes ismertetése

a. Konkrét célkitűzések

Az Inspi-Ráció Egyesület a Kárpátokért Egyesülettel és a Katolikus Szent Márton Egyesülettel közösen 2011. január 1- 2012. december 31. között, mintegy 60 fiatal tapasztalati tanulását, szociális és életviteli kompetenciájának fejlesztését segítette.

A résztvevő szervezetek fő célja az volt, hogy a programba jelentkező önkéntesek képessé váljanak egy közösség tagjaként aktívan, csapatban dolgozni, felismerjék, hogy tudnak tenni magukért, a környezetükért, a társadalomért, képesek önálló, felelős döntések meghozatalára.

A két éven keresztül zajló programban 2 magyarországi, és 3 kárpátaljai önkéntes csoport kerül kialakításra, csoportonként 12 fővel.

A csoport tagjai azon kívül, hogy új ismeretekre tettek szert, különböző kompetenciákat szereztek, megtanultak csapatban dolgozni, rendezvényeket szerveztek, táborokban, képzéseken vehettek részt, és olyan élményekre tettek szert, amelyek meghatározóvá váltak egész további életük során.

A program kiemelt célterületei: Vásárosnamény, Nyírmada, Ungvár, Munkács, Beregszász.

b. A program megvalósításának konkrét lépései

Az önkéntes csoportokkal dolgozók felkészítése:

A programban dolgozó stáb Beregdarócon készült fel a rájuk váró feladatokra. Az együtt töltött idő alatt megbeszélésre kerültek a program eseményei, a résztvevők új ötleteket gyűjtöttek a megvalósításhoz, körvonalazódtak a feladatok, felelősök, határidők.

Mivel már minden résztvevő szervezet hosszabb ideje foglalkozik az ifjúsággal, az önkéntességgel, így a program egyik fő eleme a tapasztalatcsere volt.

A résztvevők megosztották egymással eddigi tapasztalataikat, megismerhették egymás módszereit, önkéntes programjait, és közös képet alakítottak ki arról, hogyan is dolgozzanak majd együtt a fiatalokkal a program során, hogy az minél hatékonyabb, eredményesebb, és nem utolsósorban élményekben és örömeiben gazdag legyen. Bár a találkozó még a program elején zajlott, és a toborzás is az elején tartott, de már akkor sok fiatal jelezte részvételi szándékát a programban, ami optimizmusra adott okot.

Ifjúsági Nyári Egyetem:

2011 nyarán került megrendezésre az Ifjúsági Nyári Egyetem, melynek megszervezésére két turnusban került sor június utolsó és július első hetében Karácsfalván. A csoportokban magyarországi és kárpátaljai önkéntesek vegyesen vettek részt, így az Egyetemen mind az öt csoportból voltak jelen fiatalok. Ezzel megvalósult a határokon átnyúló együttműködés első lépése.

Az Egyetem során olyan fogalmakkal ismerkedtek meg a résztvevők, mint a fenntartható fejlődés, az önismeret, az önkéntesség, együttműködés, tolerancia, csapatmunka, kommunikáció, és a média. Lehetőségük adódott, hogy kipróbálják magukat a filmkészítésben, színjátszásban, a fiatalok betekintést nyerhettek a házi kenyér sütésének folyamatába. Az itt töltött idő alatt - a helyi lakosokkal készített beszélgetések során - megismerhették az ott élő emberek életét is. A közös élmények során a fiatalok egy nagy csapattá formálódtak, jó kapcsolatok, barátságok alakultak ki. Fontos, hogy egymás kultúrájának megismerésével barátokká váljanak az önkéntesek, és a kapcsolattartásnak, közös programoknak ne legyen akadálya a köztük lévő országhatár.

A létrejött ifjúsági önkéntes csoportok működtetése:

A csoportok működésének az alapja a DIA modell, amely tapasztalati tanulásra épül. A DIA csoport egy olyan védett közeg, amelyben a fiatalok egy önkéntes csoportot alkotnak, a csoportot egy mentor vezeti. A mentor több szerepben is jelen van a csoportban, ha kell információt is bevihet, de alapvető feladata a csoport munkájának segítése. A csoport önkéntes közösségi munkát végez, miközben a mentor segít a munka során szerzett élmények, tapasztalatok feldolgozásában annak érdekében, hogy a fiatalok szociális és életviteli készségei, önállóságuk és szociális érzékenységük fejlődjön.

Nem csak önkéntes munkát végeztek a fiatalok, hanem egy úgynevezett feldolgozó óra keretében megbeszélték a tapasztalatokat, értékelték a munkát, ami fontos tanulási szituációt jelentett az önkéntesek számára. A módszer fontos eleme, hogy a mentor ezeket az élményeket, tapasztalatokat egy tudatos szintre hozva segítse a fiatalok folyamatos fejlődését, teret adjon a visszajelzésekre, az események utáni ventilálásra, az egymáshoz való kapcsolódásra, egyes témák elmélyítésére, megbeszélésére. A fiatalok az alábbi területeken fejlődtek a legtöbbit a csoportban való részvétel során: kommunikáció (párbeszéd, értő figyelem, saját vélemény megfogalmazása), hozzájárulás a közösséghez, társadalmi jóra törekvés, konfliktuskezelés, együttműködés, kreatív gondolkodás, kritikai gondolkodás, döntéshozatal, érzelmi intelligencia, empátia, elfogadás, felelősségvállalás, önbizalom, személyes vezetés.

Az öt csoport két éven keresztül közel kétheti rendszerességgel szervezett különféle tevékenységeket. Tapasztalatok szerint, a célok elérése érdekében egy-egy alkalom minimum három órán keresztül tartott.

Fontos eleme volt a programnak a közös rendezvények szervezése. Ezek megszervezése komoly együttműködést és csapatmunkát igényelt a résztvevőktől. Ilyen rendezvények voltak a vásárosnaményi Föld Napja alkalmából szervezett utcai akció, valamint az Ung vidéki családi fesztivál.

Jelen tanulmányban csak példákkal kerülnek illusztrálásra a fiatalok által végzett legkülönbözőbb tevékenységek.

A fiatalok által csoportonként és közösen megvalósított tevékenységek részletes leírása megtalálható a két megvalósító partner honlapján:

Kárpátokért Egyesület: <http://onkentesprogram.hu/index.php/hirek>

<http://www.szentmartonegyesulet.org/onkentesseg.html>

A csoportok ötletbörze módszerével találták ki, hogy hol és miben tudnának segíteni. A tervezést gyakorlati megvalósítás követte, így a munkácsi csoport a helyi Caritas-nál segédkezett, később templomkertet takarítottak, majd meleg teát osztottak a hajléktalanoknak; a beregszásziak a temetőben elhanyagolt sírokat takarítottak, segélyeket segítettek osztani, valamint közreműködtek a karácsony ünnepének előestéjén a Máltai Szeretetszolgálat és a református Sion Rádió gulyásosztó akciójában; az ungváriak az őszi kerti/udvari munkákban segédkeztek, ellátogattak a közeli ráti gyermekotthonba, ahol kézműves foglalkozást tartottak a gyerekeknek, de az Egyesület programjainak szervezésben/lebonyolításában is sokat segítettek.

A vásárosnaményi önkéntes csoportok részt vettek pl. az „Így lesz kerek a világ! Ember és természet harmóniában...”. elnevezésű kampányban, mely a helyi természeti értékek és a helyi lakosság viszonyát erősítette Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. A fiatalok részt vettek még többek között a Vöröskereszt elsősegélynyújtó versenyének lebonyolításában, családi nap szervezésében, farsangi multság szervezésében is.

Az önkéntes tevékenység „megrendelői”:

A megvalósító szervezetek azoknak a civil szervezeteknek, intézményeknek, egyházaknak a jelentkezését várták, akiknek a tevékenysége közel esik a csoportok lakóhelyéhez, és amely szervezetnek szüksége van önkéntes fiatalok munkájára. Fontos, hogy olyan a szervezetek, intézmények jelentkezzenek, ahol egyszerre 3-5 fiatalnak is tudnak feladatokat adni. Mivel a programban résztvevő önkéntesek középiskolások voltak, így munkatapasztalattal még nem rendelkeztek, viszont a lelkesedésük annál nagyobb volt. Szívesen vállaltak többféle feladatot is, a kertészkedéstől kezdve az irodai adminisztrációs munkáig, idősek segítségétől a gyerekekkel való játékig.

A csoportok ezen kívül saját ötleteiknek megfelelően is végezhettek önkéntes munkát.

Életvezetési műhelymunkák:

Az önkéntes csoportok négy alkalommal 1-1 napos műhelymunkán vettek részt, ahol egy-egy, a személyiségük fejlesztése szempontjából legfontosabb témát, szakember segítségével részletesen dolgoztak fel. A program szempontjából szükség volt bizonyos témák megismerésére, de nem formális képzés formájában, hanem a feldolgozó órákhoz hasonló módszertannal, mivel ez a tanulási módszer sokkal kedveltebb a fiatalok között.

A széles választékból a csoportok maguk határozták meg a műhelyeik témáit. A feldolgozásra kerülő témák:

- csoportvezetési alapismeretek, stratégiai gondolkodás, projekttervezés, pályázatírás
- Gordon féle kommunikációs tréning, konfliktuskezelés, értő figyelem, én-üzenet
- túlélési technikák
- tanulási módszerek, pályaválasztás

- a társadalom szereplői
- adománygyűjtés, társadalmi felelősségvállalás
- lelki segítségnyújtás

Záró rendezvény:

A két napos záró rendezvény Vásárosnaményban került megrendezésre. Az esemény első napján a projekt minden szereplője értékelte a programot a saját szemszögéből, illetve a csoportok bemutatták az elmúlt két év során végzett tevékenységüket. A második napon a csoportok szétváltak és az azonos élethelyzetben lévők kerültek egy csoportba, mint pl. a továbbtanulók. Ők azt vizsgálták, hogy hogyan tudják hasznosítani a projektben megszerzett tudást, tapasztalatokat.

A csoportbontás tapasztalata az volt, hogy a fiatalok továbbra is szeretnék önkénteskedni, az animátorok is szeretnék új csoportot szervezni, de továbbra is igénylik a mentorok támogatását, és segítséget kérnek a forrásteremtésben.

c. Eredmények

Animátorképzés:

Az animátorképzés célja az volt, hogy a csoportokból kiválasztásra kerüljenek azok a fiatalok, akik alkalmasak lehetnek csoportvezetésre. Ők a képzés elvégzését követően a későbbiekben saját önkéntes csoportot alakítanak és vezetnek majd, így a projekt folyamatosan multiplikálódik.

Az animátorképzés célja, hogy a csoport tagjai ismereteket szerezzenek a következő területeken:

- csoportokkal kapcsolatos elmélet
- közös tervezések, döntéshozások, aktivizáló, közösségformáló ereje
- a projektszerű gondolkodás lényege, előnyei
- a folyamatos önképzés iránti elkötelezettség megteremtése

A projekt befejezése óta eltelt időben az animátorképzésen résztvevők megalakították saját csoportjaikat. A megvalósító szervezeteknek felelőssége és érdeke a csoportok további segítése, az animátorok szakmaiságának fejlesztése, hiszen egy stabil ifjúsági önkéntes csoport nagyon sokat segíthet a szervezetek projektjeinek lebonyolításában.

Azon résztvevők számára, akik komolyan érdeklődnek a civil szféra iránt, tanuló terep kerül biztosításra, segítséget kapnak abban, hogy tapasztalatokat szerezzenek a projektek világában, de akár új szervezet alapításában, elindításában is.